

Bestuursrapportage voor 2024

Inhoudsopgave

INHOUDSOPGAVE	3
INLEIDING EN LEESWIJZER.....	4
BESTUURLIJKE SAMENVATTING	5
TOELICHTING VERWACHTE AFWIJKINGEN.....	9
AFWIJKINGEN PROGRAMMA 1 WAGENINGEN SOCIAAL	10
AFWIJKINGEN PROGRAMMA 2 WAGENINGEN FYSIEK	12
AFWIJKINGEN PROGRAMMA 3 BESTUUR & ORGANISATIE	15
BIJLAGEN.....	18
BIJLAGE 1. ORGANISATIEDASHBOARD TELLEN EN VERTELLEN	19
BIJLAGE 2. ONTWIKKELING PERSONELE FORMATIE & MUTATIES BIJ DE SALARIS- EN INHUURBUDGETTEN	22
BIJLAGE 3. AFWIJKINGEN PROGRAMMA 1 WAGENINGEN SOCIAAL.....	24
BIJLAGE 3. AFWIJKINGEN PROGRAMMA 2 WAGENINGEN FYSIEK	35
BIJLAGE 3. AFWIJKINGEN PROGRAMMA 3 BESTUUR & ORGANISATIE	45

Inleiding en leeswijzer

Inleiding

Voor u ligt de Bestuursrapportage voorjaar 2026. Dit is de eerste van twee bestuurlijke tussenrapportages over de uitvoering van de Programmabegroting 2026.

Met deze Berap informeert het college de raad over financiële afwijkingen en beleidsafwijkingen die het college bestuurlijk relevant acht. De rapportage geeft daarmee inzicht in de belangrijkste ontwikkelingen ten opzichte van de vastgestelde begroting 2026.

Bij deze Berap hoort een raadsvoorstel met een begrotingswijziging. Daarin vraagt het college de raad om de financiële effecten uit deze rapportage te verwerken in de begroting 2026. De besluitvorming over deze begrotingswijziging vindt plaats via het raadsvoorstel.

Uitgangspunten en opzet bestuursrapportage

De Berap is een informatierapportage van het college aan de raad. De rapportage geeft inzicht in afwijkingen ten opzichte van de Programmabegroting 2026. Het gaat om financiële afwijkingen en om beleidsafwijkingen die het college bestuurlijk relevant acht.

De Programmabegroting 2026 vormt het vertrekpunt. Daarin heeft de raad de beleidsvoornemens, budgetten en investeringskredieten voor het begrotingsjaar vastgesteld. In de Berap voorjaar en de Berap najaar rapporteert het college over relevante afwijkingen ten opzichte van deze begroting. Het gaat om ontwikkelingen die zich hebben voorgedaan na het opstellen en vaststellen van de Programmabegroting 2026, of waarvan de financiële effecten inmiddels beter kunnen worden ingeschat.

De Berap is een afwijkingenrapportage. Ontwikkelingen die volgens planning verlopen en binnen de vastgestelde financiële kaders blijven, worden niet afzonderlijk toegelicht. Financiële afwijkingen worden toegelicht vanaf € 50.000 op productniveau. Voor investeringskredieten geldt een rapportagegrens van 10% van het krediet of een bedrag van € 100.000 of meer. Over de voortgang van beleidsvoornemens rapporteert het college wanneer een ontwikkeling bestuurlijk relevant is. Deze uitgangspunten volgen uit de financiële verordening van de gemeente Wageningen.

De Berap zelf bevat geen besluit over begrotingswijzigingen of kredietaanpassingen. Waar financiële afwijkingen moeten worden verwerkt in de begroting, gebeurt dat via het bijbehorende raadsvoorstel en de daarin opgenomen begrotingswijziging. De raad besluit daarmee afzonderlijk over de budgettaire verwerking van de financiële effecten uit deze rapportage.

De integrale verantwoording over de uitvoering van beleid en de financiële uitkomsten vindt plaats in de jaarstukken 2026. Daarin legt het college verantwoording af over het volledige begrotingsjaar.

In deze tussenrapportage zijn geen beleidsindicatoren en financiële kengetallen opgenomen. Wel bevat de Berap voorjaar 2026 een geactualiseerde rapportage vanuit het organisatiedashboard 'Tellen en vertellen'.

De Berap voorjaar 2026 bestaat uit de volgende onderdelen:

1. Bestuurlijke samenvatting;
2. Toelichting op de verwachte afwijkingen per programma en per ambitie;
3. Organisatiedashboard 'Tellen en vertellen' (bijlage 1);
4. Toelichting op de verwachte afwijkingen per programma en per product (bijlage 2);
5. Ontwikkeling personele formatie & mutaties bij de salaris- en inhuurbudgetten (bijlage 3).

Het college heeft de Berap voorjaar 2026 vastgesteld en biedt deze ter kennisname aan de raad aan. In het bijbehorende raadsvoorstel wordt de raad gevraagd de begrotingswijziging vast te stellen waarmee de financiële effecten uit deze rapportage worden verwerkt in de begroting 2026.

Bestuurlijke samenvatting

Samenvatting van de uitkomsten

Kernboodschap

De Berap voorjaar 2026 laat per saldo een nadeel zien van € 561.000. Dat saldo ontstaat uit grote tegengestelde bewegingen. Programma 1 sluit af met een nadeel van € 200.000. Programma 2 laat een nadeel zien van € 1.622.000. Programma 3 laat juist een voordeel zien van € 1.261.000. De algemene uitkering zorgt voor het grootste voordeel, terwijl de grootste nadelen zitten in klimaat- en energiebeleid, beheer van de openbare ruimte, armoedebestrijding, Wmo/jeugd en organisatiekosten.

De rapportage blijft een afwijkingenrapportage. Ontwikkelingen die binnen de begroting blijven of volgens planning verlopen, zijn niet afzonderlijk toegelicht. De financiële verwerking loopt via het bijbehorende raadsvoorstel met begrotingswijziging.

Financieel beeld in één oogopslag

- Programma 1 Wageningen Sociaal: € 200.000 nadeel. De grootste bewegingen zitten binnen vluchtelingenbeleid, armoedebestrijding, Wmo en jeugd.
- Programma 2 Wageningen Fysiek: € 1.622.000 nadeel. De grootste bewegingen zitten bij klimaat en energie, beheer van de openbare ruimte, mobiliteit en volkshuisvesting.
- Programma 3 Bestuur & Organisatie: € 1.261.000 voordeel. Het voordeel komt vooral door de hogere algemene uitkering. Daartegenover staan hogere organisatiekosten en een lagere dividendopbrengst van BNG.

Totaal Berap voorjaar 2026: € 561.000 nadeel.

Belangrijkste bestuurlijke ontwikkelingen

In het sociaal domein is het saldo beperkt, maar de onderliggende bewegingen zijn groot. De hogere bekostiging voor vluchtelingenbeleid levert een belangrijk voordeel op. Tegelijkertijd vragen armoedebestrijding, Wmo en jeugd om extra middelen. Vooral het Maatschappelijk Meedoen Budget vraagt aandacht, omdat het tekort structureel is en kan oplopen bij een hoger bereik.

In het fysieke domein stijgen de lasten vooral door klimaat- en energiebeleid, beheer van de openbare ruimte en mobiliteit. Een deel van deze mutaties is budgettair neutraal of hangt samen met rijksmiddelen en reserves. Bestuurlijk relevant is dat de begroting op beheer, onderhoud en verduurzaming realistischer wordt geraamd.

Bij Bestuur & Organisatie ontstaat een voordeel door de algemene uitkering. Dit voordeel is niet volledig vrije ruimte: een belangrijk deel hangt samen met middelen voor klimaat- en energiebeleid. Daarnaast zijn er structurele nadelen door lagere BNG-dividendopbrengsten, hogere WGA-lasten en hogere WKR-eindheffing.

Naast exploitatiemutaties bevat deze Berap meerdere kredietaanvragen en reservemutaties. Belangrijk zijn onder meer het versneld verleden van openbare verlichting, de verduurzaming van De Aanloop, investeringen in speelplekken en materieel, de aanpassing van het Havenkantoor, investeringen op de begraafplaats en ICT-voorzieningen voor raad en rekenkamer.

Rechtmatigheid: contracten niet Europees aanbesteed

Uit de over 2025 uitgevoerde spendanalyse blijkt, rekening houdend met de contractuele verplichtingen voor 2026, een totale onrechtmatigheid van € 2,6 miljoen. Er liepen 11 contracten van personele inhuur die ten onrechte niet Europees zijn aanbesteed terwijl dat wel had moeten. Inmiddels zijn 6 van deze 11 contracten beëindigd.

In een aantal gevallen is er sprake van contracten die al in eerdere jaren zijn gestart en die in 2025 nog doorliepen. Een deel daarvan is inmiddels beëindigd, maar levert een onrechtmatigheid op, die in 2025 nog verantwoord moest worden. In algemene zin is te concluderen dat de meeste onrechtmatigheden ontstaan bij verlengingen als gevolg van langere doorlooptijden dan initieel gepland. Dit is een belangrijk aspect om bij het aangaan van nieuwe contracten op voorhand goed in te schatten.

In de Berap najaar wordt de uitkomst van de toetsing van de rechtmatigheid van aanbestedingen over het eerste halfjaar van 2026 uiteengezet.

Risico's en onzekerheden

De financiering van opvang voor verschillende doelgroepen kan in 2026 wijzigen door de voorgenomen doelgroepflexibele regeling. De financiële gevolgen zijn nog onvoldoende duidelijk.

De structurele doorwerking van het Maatschappelijk Meedoen Budget en de kostenontwikkeling binnen jeugd, Wmo en regionale samenwerkingsverbanden blijven aandachtspunten voor het meerjarenbeeld.

Bij beheer, onderhoud en investeringen in de fysieke leefomgeving blijft het risico bestaan dat marktomstandigheden, areaaluitbreiding en prijsontwikkeling sneller stijgen dan de beschikbare budgetten.

De BUIG-middelen worden in deze Berap budgetneutraal verwerkt. Het is nog onzeker of de extra rijksbijdrage voldoende is om de stijgende uitkeringslasten volledig op te vangen. Dit wordt opnieuw beoordeeld in de Berap najaar en de slotwijziging.

Vervolg

De raad wordt gevraagd de financiële effecten uit deze rapportage via het afzonderlijke raadsvoorstel en de bijbehorende begrotingswijziging te verwerken in de begroting 2026. De verdere ontwikkeling van risico's, onzekerheden en structurele effecten wordt betrokken bij de Berap najaar 2026, de slotwijziging en de voorbereiding van de Programmabegroting 2027.

Hieronder ziet u het financiële effect als de begrotingswijziging bij deze Berap wordt vastgesteld.

Bedragen x € 1.000 (- is nadelig)	Begroting 2026
Primitieve Begroting 2026	2.896
1e Begrotingswijziging 2026	-367
Begrotingsuitkomst na 1e Begrotingswijziging 2026	2.529
Mutaties Bestuursrapportage Voorjaar 2025	-1.082
Begrotingsuitkomst na Bestuursrapportage Voorjaar 2026	1.447

Financieel beeld Bestuursrapportage voorjaar 2026

In onderstaande tabel is een overzicht opgenomen van de mutaties per programma die zijn verwerkt in deze bestuursrapportage.

Mutatie per programma	Bedrag (x €1.000)
01 Wageningen sociaal	
Lasten	-5.061
Baten	4.719
Storting reserves	-729
Onttrekking reserves	953
Totaal 01 Wageningen sociaal	-118
02 Wageningen fysiek	
Lasten	-1.645
Baten	434
Storting reserves	-1.130
Onttrekking reserves	719
Totaal 02 Wageningen fysiek	-1.622
03 Bestuur en organisatie	
Lasten	-907
Baten	1.565

Mutatie per programma		Bedrag (x €1.000)
Stortingen reserves		-
Onttrekkingen reserves		-
Totaal 03 Bestuur en organisatie		658
		-1.082

Recap per ambitie

Excel-tabel

Ambitie	Totaal Berap voorjaar 2026	Extra persone le inzet	Onderhou ds ch ramen budgetten	Realistis ch ramen	Mutatie BUIG- budgett en	Bekostiging vluchtelingenbel eid	Algeme ne afwijking uitkerin en g	Overige ne afwijking
1.2 Armoedebestrijding en financiële zelfstandigheid	-29.358	556.331	-	-	-	-956.747	-	371.058
1.3 Vrijheid en internationale samenwerking	-	-	-	-	-	-	-	-
1.4 Onderwijs en kinderopvang	-	-	-	-	-	-	-	-
1.5 Een leven lang sporten en bewegen	-47.257	-	-	-	-	-	-	-47.257
1.6 Cultuur is een drager van een bruisend en vitaal Wageningen	82.921	-	-	-	-	-	-	82.921
1.7 Een veilige en leefbare woon-,werk- en ondernemingsomgeving	111.636	60.800	-	-	-	-	-	50.836
2.1 Infrastructuur en duurzame bijdrage mobiliteit	281.997	-	-	-	-	-	-	281.997
2.2 Een aantrekkelijk, sociaal, duurzaam en circulair economisch klimaat	-31.908	70.000	-	-	-	-	-	-101.908
2.3 Een groene en biodiverse leefomgeving	507.678	-	-	-	-	-	-	507.678
2.4 Een toekomstbestendige fysieke leefomgeving	-25.975	-	-	-27.000	-	-	-	1.025
2.5 Klimaatneutraal in 2030-2040	679.458	-	-	-	-	-	-	679.458
2.6 Een veilige en gezonde leefomgeving	-21.763	-	-	-	-	-	-	-21.763
2.7 Voldoende betaalbare, duurzame en kwalitatieve goede woningen in een groene wijk met ontmoeting	151.476	-	-	-	-	-	-	151.476
2.8 Gemeentelijke gebouwen worden	81.209	55.000	-	-	-	-	-	26.209

Ambitie	Totaal Berap voorjaar 2026	Extra persone le inzet	Onderhou budgetten	Realistis ds ch ramen	Mutatie BUIG- budgett en	Bekostiging vluchtelingenbel eid	Algeme ne afwijking uitkerin en g	Overige
multifunctioneel ingezet								
3.1 Een dienstverlenende en betrouwbare gemeente	604.980	159.000	-	-	-	-	-	445.980
3.1 Transparante overheid	-	-	-	-	-	-	-	-
3.2 De gemeente in control en financieel gezond	-1.552.6 39	-	-	-	-	-	-1.582.4 77	29.838
3.3 Een fitte organisatie	180.000	-	-	-	-	-	-	180.000
3.4 Een digitale organisatie	110.000	-	-	-	-	-	-	110.000

Toelichting verwachte afwijkingen

Afwijkingen programma 1 Wageningen Sociaal

Beleidsmatige afwijkingen programma 1 Wageningen Sociaal

Voorlopig worden geen beleidsinhoudelijke afwijkingen voor dit programma verwacht.

Financiële effecten programma 1 Wageningen sociaal

Exploitatie (x € 1.000)	Begroting 2026 na 1e wijziging	Mutaties Berap Voorjaar 2026	Begroting 2026 na Berap Voorjaar
01 Wageningen sociaal	-61.578	-342	-61.920
Saldo van baten en lasten	-61.578	-342	-61.920
01 Wageningen sociaal	560	224	784
Mutaties reserves	560	224	784
Gerealiseerd resultaat	-61.018	-118	-61.136

Financiële afwijkingen programma 1 Wageningen sociaal

Per saldo leidt programma 1 tot een nadeel van € 118.000. In de exploitatie vóór reservemutaties is sprake van € 342.000 nadeel. Door € 224.000 aan voordelige reservemutaties resteert een saldo-effect van € 118.000 nadeel. De uitgebreide toelichting op productniveau staat in bijlage 3.

De grootste voordelige afwijking zit bij het vluchtelingenbeleid. Door de bekostiging van de opvang van Oekraïense ontheemden, de inzet van specifieke uitkeringen en de onttrekking aan de bestemmingsreserve Duurzame vluchtelingenopvang ontstaat op dit product een voordeel van afgerond € 957.000. Dit voordeel is overwegend incidenteel en afhankelijk van rijksregelingen en reserve-inzet. Er is onzekerheid over de financiering van vluchtelingenopvang in de toekomst. Om in de toekomst de opvang voor vluchtelingen te kunnen borgen, komen we mogelijk op een later moment met een voorstel om dit voordeel alsnog toe te voegen aan de bestemmingsreserve óf als het risico zich nog voordoet bij de begroting 2027, daar een risico voor op te nemen.

De grootste nadelen zitten bij het Maatschappelijk Meedoen Budget en bij de tijdelijke uitbreiding van capaciteit voor Wmo en jeugd. Voor armoedebestrijding wordt in 2026 een structureel tekort van € 400.000 verwacht. Bij Wmo en jeugd gaat het samen om een nadeel van afgerond € 604.000, vooral door tijdelijke extra capaciteit en hogere regionale uitvoeringskosten.

Daarnaast zijn er kleinere, maar bestuurlijk relevante afwijkingen bij veiligheid, cultuur, sport en publieke gezondheid. Bij sport is het saldo voordelig, maar onderliggend spelen structurele kostenstijgingen en een aanvullende reserve-inzet voor verduurzaming van De Aanloop.

Afwijkingen per ambitie programma 1 Wageningen Sociaal

1.2 Armoedebestrijding en financiële zelfstandigheid

Financieel effect: € 52.000 nadeel (voordeel incidenteel, nadelen deels incidenteel/structureel).

Deze ambitie laat per saldo een voordeel zien, maar dat voordeel is kwetsbaar. Het incidentele voordeel bij vluchtelingenbeleid dempt de nadelen bij armoedebestrijding, Wmo en jeugd. Zonder dit voordeel zou het structurele tekort bij armoedebestrijding zwaarder zichtbaar worden in het saldo van programma 1.

Bestuurlijk vraagt vooral het Maatschappelijk Meedoen Budget aandacht. Het geraamde tekort van € 400.000 heeft een structureel karakter en kan toenemen als het bereik hoger wordt dan nu verwacht.

Bij Wmo en jeugd wordt tijdelijk extra capaciteit ingezet om wachttijden te verkorten, escalaties te voorkomen en de gemeentelijke regierol te versterken. Deze lasten hebben voor 2026 en 2027 een incidenteel karakter en zijn gekoppeld aan de uitvoering van de Hervormingsagenda Jeugd.

Bij vluchtelingenbeleid is sprake van een incidenteel voordeel door rijksbekostiging en reserve-inzet. De aangekondigde doelgroepflexibele regeling kan het beeld later in 2026 nog wijzigen. De uitgebreide toelichting per product staat in bijlage 3.

Onderliggende producten: 625.30 Beleidsdomein vluchtelingenbeleid; 625.50 Beleidsdomein leefbaarheid/Soc. Veiligheid; 625.80 Beleidsdomein gezondheidsbeleid; 626.10 Integrale toegang en algemeen sociaal domein; 626.30 Werkgelegenheid; 626.31 WSW en beschut werk; 626.60 WMO; 626.61 Jeugd; 626.70 Sociale zekerheid; 626.81 Armoedebestrijding.

1.4 Onderwijs en kinderopvang

Financieel effect: geen saldo-effect in de begroting 2026, maar wel een investeringskrediet van € 33.000.

Deze ambitie kent geen saldo-effect in de exploitatie, maar wel een kredietvraag. Voor de eerste inrichting van de Margrietschool wordt aanvullend investeringskrediet gevraagd. Dit raakt dus niet het exploitatiesaldo 2026, maar wel de autorisatie van investeringskredieten.

De aanleiding is dat de uitbreiding van de eerste inrichting bij het besluit tot nieuwbouw in 2020 niet is meegenomen in de bekostiging.

Onderliggende producten: 450.00 Onderwijshuisvesting.

1.5 Een leven lang sporten en bewegen

Financieel effect: € 47.000 voordeel (deels incidenteel, deels structureel).

Deze ambitie laat per saldo een voordeel zien, vooral doordat exploitatiebudgetten bij zwembad De Bongerd in 2026 niet volledig worden besteed.

Tegelijkertijd zijn er onderliggend nadelen. Het onderhoud van sportvelden vraagt structureel extra budget en er is aanvullend budget nodig voor herijking van sportbeleid.

Daarnaast is voor de verduurzaming van De Aanloop aanvullende reserve-inzet nodig, omdat de aanbesteding hoger uitvalt dan het beschikbare budget. Dit betreft een investering en reserve-mutatie, geen structurele exploitatielast in 2026. De uitgebreide toelichting staat in bijlage 3.

Onderliggende producten: 530.00 Sport.

1.6 Cultuur is een drager van een bruisend en vitaal Wageningen

Financieel effect: € 83.000 nadeel (deels incidenteel, deels structureel).

Deze ambitie laat een nadeel zien door extra middelen voor bibliotheekwerk en nieuw cultuurbeleid. Het structurele deel hangt samen met het Informatiepunt Digitale Dienstverlening. Het incidentele deel is nodig voor het opstellen van nieuw kunst- en cultuurbeleid.

De middelen voor het Informatiepunt Digitale Dienstverlening worden structureel doorbetaald aan BBLTHK. Daarnaast is incidenteel budget nodig voor het opstellen van nieuw kunst- en cultuurbeleid. De uitgebreide toelichting per product staat in bijlage 3.

Onderliggende producten: 510.00 Openbaar bibliotheekwerk; 540.00 Bevordering kunst en cultuur.

1.7 Een veilige en leefbare woon-, werk- en ondernemingsomgeving

Financieel effect: € 112.000 nadeel (grotendeels incidenteel).

Deze ambitie laat een nadeel zien. De belangrijkste afwijking is extra inzet voor rampenbestrijding en noodsteunpunten. Deze inzet heeft in deze Berap een incidenteel karakter.

De gemeente sluit daarmee aan bij initiatieven in wijken rond samenredzaamheid en betreft maatschappelijke partners, zorgaanbieders en ondernemers. Daarnaast zijn er kleinere mutaties bij de VGGM-verrekening voor bevolkingszorg en brandweer. De uitgebreide toelichting per product staat in bijlage 3.

Onderliggende producten: 110.00 Openbare orde en veiligheid; 120.00 Brandweezorg; 120.20 Rampenbestrijding.

Afwijkingen programma 2 Wageningen Fysiek

Beleidsmatige afwijkingen programma 2 Wageningen Fysiek

Voorlopig worden geen beleidsinhoudelijke afwijkingen voor dit programma verwacht.

Financiële effecten programma 2 Wageningen Fysiek

Exploitatie (x € 1.000)	Begroting 2026 na 1e wijziging	Mutaties Berap Voorjaar 2026	Begroting 2026 na Berap Voorjaar
02 Wageningen fysiek	-14.621	-1.211	-15.832
Saldo van baten en lasten	-14.621	-1.211	-15.832
02 Wageningen fysiek	-628	-411	-1.039
Mutaties reserves	-628	-411	-1.039
Gerealiseerd resultaat	-15.249	-1.622	-16.871

Financiële afwijkingen programma 2 Wageningen Fysiek

Per saldo leidt programma 2 tot een nadeel van € 1.622.000. In de exploitatie vóór reservemutaties is sprake van € 1.211.000 nadeel. De reserve- en voorzieningenmutaties leiden per saldo tot € 411.000 nadeel. De uitgebreide toelichting op productniveau staat in bijlage 3.

De grootste lastenstijging zit bij klimaat- en energiebeleid. Deze hangt vooral samen met de inzet van CDOKE-middelen en de verwerking van middelen voor klimaat- en energiec capaciteit. Gemeentebreed vallen deze extra lasten weg tegen de inkomsten van het Rijk die wij ontvangen en die zijn opgenomen in programma 3.

Bij wijk- en buurtbeheer stijgen de lasten structureel door areaaluitbreiding, het niet haalbaar blijken van een eerder ingeboekte stelpost, hogere kosten voor inzet van WSW-medewerkers, de groene BOA en extra werkzaamheden in de openbare ruimte. Dit maakt zichtbaar dat beheerbudgetten moeten aansluiten op het werkelijke areaal en de werkelijke kostenontwikkeling.

Bij mobiliteit zijn de belangrijkste afwijkingen de uitvoering van voorstellen uit het inwonersakkoord en de hogere kosten voor gladheidsbestrijding. Het inwonersakkoord bevat zowel incidentele middelen als structureel budget. De gladheidskosten zijn incidenteel. Daarnaast zijn er technische reservebewegingen bij parkeren en kapitaallasten van fietsprojecten.

Naast exploitatiemutaties bevat programma 2 meerdere investeringskredieten. Het gaat onder meer om versneld verleden van openbare verlichting, aanpassing van het Havenkantoor, vervanging van speeltoestellen, materieel voor de buitendienst, een laadplein op de Stadswerf en hogere investeringskosten op de begraafplaats door niet-compensabele btw.

Afwijkingen per ambitie programma 2 Wageningen Fysiek

2.1 Infrastructuur en duurzame bijdrage mobiliteit

Financieel effect: € 282.000 nadeel (deels incidenteel, deels structureel).

Deze ambitie laat een nadeel zien. De grootste afwijkingen zijn de uitvoering van voorstellen uit het inwonersakkoord en hogere kosten voor gladheidsbestrijding. Daartegenover staat een incidenteel voordeel door de provinciale bijdrage voor het Lexkesveer.

Het inwonersakkoord leidt tot eenmalige middelen voor experimenten en communicatie en structureel budget voor kleine verkeerskundige maatregelen. De hogere gladheidskosten hangen samen met intensieve winterse omstandigheden begin 2026 en zijn incidenteel.

De reservebewegingen bij fietsprojecten en parkeren zorgen voor technische bijstellingen, maar veranderen niets aan de bestuurlijke lijn: mobiliteit vraagt in 2026 om extra uitvoeringsruimte. De uitgebreide toelichting per product staat in bijlage 3.

Onderliggende producten: 210.00 Wegen, straten en pleinen; 211.00 Verkeersmaatregelen; 214.00 Parkeervoorzieningen; 223.00 Veerdiensten.

2.2 Een aantrekkelijk, sociaal, duurzaam en circulair economisch klimaat

Financieel effect: € 32.000 voordeel (vooral incidenteel en technisch).

Deze ambitie laat per saldo een beperkt voordeel zien. Onderliggend spelen vooral reservebewegingen bij de Rijnhaven en kosten voor de verkenning naar parkeren en wonen in de Gerdessastraat.

Het Havenkantoor wordt verduurzaamd en geschikt gemaakt voor multifunctioneel gebruik. Daarvoor wordt aanvullend krediet gevraagd. De uitgebreide toelichting per product staat in bijlage 3.

Onderliggende producten: 221.00 Rijnhaven; 830.00 Grondexploitatie.

2.3 Een groene en biodiverse leefomgeving

Financieel effect: € 508.000 nadeel (grotendeels structureel).

Deze ambitie laat een nadeel zien. De grootste afwijking zit bij wijk- en buurtbeheer. De begroting wordt hiermee realistischer gemaakt voor het beheer van groen, bomen en openbare ruimte.

De hogere lasten komen door areaaluitbreiding van groen en bomen, het niet haalbaar blijken van een eerder ingeboekte stelpost, extra werkzaamheden in Wageningen Hoog, de inzet van een groene BOA (bomenbeleidsplan) en hogere kosten voor WSW-medewerkers.

Daarnaast wordt krediet gevraagd voor het versneld verleden van openbare verlichting. Dit ondersteunt de klimaatambitie en moet na 2030 leiden tot lager energieverbruik. De uitgebreide toelichting per product staat in bijlage 3.

Onderliggende producten: 210.50 Openbare verlichting; 560.00 Wijk- en buurtbeheer; 724.00 Beheer begraafplaats.

2.4 Een toekomstbestendige fysieke leefomgeving

Financieel effect: € 26.000 voordeel (grotendeels budgettair neutraal).

Deze ambitie laat per saldo een beperkt voordeel zien. De belangrijkste bestuurlijke lijn is dat meerdere ruimtelijke projecten budgettair neutraal worden verwerkt via reserves en subsidies.

De provinciale subsidie voor het Maatregelpakket Stedelijke Voorzieningen wordt toegevoegd aan de reserve Meerjarige projecten. Daarnaast worden middelen ingezet voor het uitvoeringsprogramma binnenstad, het Soortenmanagementplan en programmamanagement voor MIA-vergroening. De uitgebreide toelichting per product staat in bijlage 3.

Onderliggende producten: 810.00 Ruimtelijke beleid.

2.5 Klimaatneutraal in 2030-2040

Financieel effect: € 679.000 nadeel (grotendeels technisch en gemeentebreed neutraal).

Deze ambitie laat binnen programma 2 een nadeel zien. De afwijking hangt vooral samen met de inzet van CDOKE-middelen voor klimaat- en energiecapaciteit. Over de totale begroting moet dit worden gelezen in samenhang met de ontvangen inkomsten uit het Rijk in programma 3.

Daarnaast wordt incidenteel budget ingezet voor windonderzoeken vanuit de bestemmingsreserve Meerjarige projecten. De uitgebreide toelichting per product staat in bijlage 3.

Onderliggende producten: 723.00 Energiebeheer.

2.6 Een veilige en gezonde leefomgeving

Financieel effect: € 22.000 voordeel (technische reservemutatie).

Deze ambitie laat per saldo een beperkt voordeel zien. Het gaat vooral om een hogere onttrekking aan de egaliseringsreserve afval om het geraamde exploitatietekort afval op te vangen.

De inzet van de reserve houdt de verwerking van de afvalexploitatie in 2026 binnen het daarvoor bedoelde financiële kader. De uitgebreide toelichting per product staat in bijlage 3.

Onderliggende producten: 721.00 Afvalverwijdering en -verwerking.

2.7 Voldoende betaalbare, duurzame en kwalitatieve goede woningen in een groene wijk met ontmoeting

Financieel effect: € 151.000 nadeel (incidenteel).

Deze ambitie laat een nadeel zien. De middelen zijn nodig voor verdere uitvoering van de Wet versterking regie volkshuisvesting en voor een pilot met een verhuiscoach/passend wonen coach.

De pilot moet helpen om doorstroming beter te ondersteunen. Voor een bruikbaar beeld van de effectiviteit is inzet gedurende één jaar nodig. De uitgebreide toelichting per product staat in bijlage 3.

Onderliggende producten: 820.00 Volkshuisvesting.

2.8 Gemeentelijke gebouwen worden multifunctioneel ingezet

Financieel effect: € 81.000 nadeel (deels structureel, deels incidenteel).

Deze ambitie laat een nadeel zien. De afwijking hangt samen met het beheer van de nieuwe accommodatie in dit product, Zeemanstraat 1 (voormalige Margrietschool) en extra capaciteit voor vastgoedbeheer.

Voor de voormalige Margrietschool is onderhoud nodig op basis van het meerjarenonderhoudsplan (MJOP). De lasten worden deels gedekt uit de voorziening groot onderhoud gebouwen. Voor de resterende uitbreiding van vastgoedbeheer is extra budget nodig. De uitgebreide toelichting per product staat in bijlage 3.

Onderliggende producten: 830.10 Exploitatie vastgoed.

Afwijkingen programma 3 Bestuur & Organisatie

Beleidsmatige afwijkingen programma 3 Bestuur en organisatie

Voorlopig worden geen beleidsinhoudelijke afwijkingen voor dit programma verwacht.

Financiële effecten programma 3 Bestuur en Organisatie

Exploitatie (x € 1.000)	Begroting 2026 na 1e wijziging	Mutaties Berap Voorjaar 2026	Begroting 2026 na Berap Voorjaar
03 Bestuur en organisatie	82.657	658	83.314
Saldo van baten en lasten	82.657	658	83.314
03 Bestuur en organisatie	210	-	210
Mutaties reserves	210	-	210
Gerealiseerd resultaat	82.867	658	83.524

Omschrijving

Per saldo leidt programma 3 tot een voordeel van € 658.000. Het voordeel komt vooral door de hogere algemene uitkering uit de september- en decembercirculaire 2025, maar wordt gedempt door incidentele lasten voor Finance & Control en structurele nadelen bij BNG-dividend, WGA en WKR. De uitgebreide toelichting op productniveau staat in bijlage 3.

De algemene uitkering stijgt in 2026 met afgerond € 1.582.000. Een belangrijk deel daarvan hangt samen met de omzetting van CDOKE-middelen naar een decentralisatie-uitkering. Deze middelen staan tegenover bestedingen voor klimaat- en energiebeleid in programma 2.

Tegenover dit voordeel staan nadelen bij de organisatie. De lasten stijgen vooral door de herinrichting en versterking van Finance & Control, hogere WGA-ERD-premies, WKR-eindheffing, woon-werkverkeer en ICT-voorzieningen voor de nieuwe raad en rekenkamer. Daarnaast wordt de dividendopbrengst van BNG structureel lager geraamd.

Financiële afwijkingen programma 3 Bestuur en Organisatie

Het resultaat van programma 3 is in totaal **€ 1.262.000 voordeliger** dan begroot.

Verklaring:

- een stijging van de algemene uitkering in 2026 met € 1.583.000 , overeenkomstig de uitkomsten van de septembercirculaire 2025 en de decembercirculaire 2025;
- een (structureel) lagere dividenduitkering bij de BNG-aandelen, een verlaging van de baten in de begroting 2026 met € 55.000;
- een verhoging van de lasten met in totaal € 266.000 bij de producten 923.00 Bedrijfsvoering, 925.00 Fitte organisatie en 926.00 Digitale organisatie.

Voor een meer gedetailleerde toelichting van de begrotingsmutaties wordt verwezen naar de hierna opgenomen toelichtingen bij de producten van programma 3.

Recapitulatie ontwikkeling personele formatie & mutaties bij de salaris- en inhuurbudgetten

Via deze Bestuursrapportage voorjaar 2026 worden ook de salaris- en inhuurbudgetten in de begroting 2025 bijgesteld. In totaal is sprake van een verhoging van de personele lasten in de begroting 2026 met € 0,94 miljoen. Dit zijn grotendeels tijdelijke en incidentele mutaties bij de personele lasten, die geen doorwerking hebben naar de meerjarenbegroting 2027-2030. De personele mutaties in deze bestuursrapportage zijn in onderstaande opsommingen samengevat:

Tijdelijke toename van de personele inzet (extra lasten in de begroting 2026 € 837.000):

- inhuur tijdelijke projectleider Facilitair voor de begeleiding en uitvoeringscoördinatie bij het project van de herinrichting van de raadzaal € 80.000.
- tijdelijke inzet van een recruiter voor de inhuurtafel € 70.000.
- in 2026 en 2027 wordt de capaciteit van de afdeling sociale dienstverlening tijdelijk uitgebreid met 5,57 fte om wachttijden te verkorten, escalaties te voorkomen en de kwaliteit en regierol van de gemeente te versterken. De toename van de personele lasten in de begroting 2026 komt uit op € 556.000. De extra lasten worden gefinancierd uit de extra middelen die de gemeente via de algemene uitkering ontvangt in 2026 en 2027 voor 'Groeipad maatregelen Hervormingsagenda Jeugd'.
- tijdelijke inhuur voor planeconomie € 70.000.
- de inzet van een adviseur voor openbare orde en veiligheid, die meedenkt bij de planvorming van de noodsteunpunten € 61.000.
- tijdelijke extra inhuur van een adviseur bij product 625.80 Gezondheidsbeleid voor ondersteuning bij de brede ketenaanpak in de publieke gezondheid; de incidentele inhuurlasten van € 30.000 worden volledig gedekt binnen de bestaande begrotingsbudgetten en daarom budget-neutraal in de begroting verwerkt.

Structurele formatie-uitbreidingen, die ook in de Voorjaarsbrief 2026 zijn opgenomen (extra lasten in de begroting 2026 € 104.000):

- uitbreiding personele formatie met 0,53 fte bij de afdeling BER voor vastgoedbeheer, in lijn met de uitkomsten van het SWECO-onderzoek € 55.000.
- overige personele uitbreidingen bij afdeling BER voor vastgoedbeheer met 1,89 fte die volledig gedekt worden uit de CDOKE-middelen voor Klimaat- en Energiebeleid, die de gemeente van het Rijk ontvangt, en dus budget-neutraal in de begroting worden verwerkt.
- Een personele uitbreiding met 0,5 fte voor een groene BOA, die wordt gedetacheerd vanuit de gemeente Renkum. Het structurele financiële effect bedraagt € 40.000.
- een structurele uitbreiding van de personele formatie voor intensivering DIG (Diversiteit, Inclusie & Gelijkwaardigheid) met 12 uur per week (0,33 fte) € 36.000. De personele uitbreiding is gerealiseerd per 1-10-2026, extra lasten in de begroting 2026 voor 3 maanden: € 9.000.
- uitbreiding personele formatie bij de M&O-adviseurs met 0,28 fte als gevolg van de groei van de organisatie, die volledig gedekt wordt binnen de bestaande begrotingsbudgetten en dus budget-neutraal in de begroting wordt verwerkt.

Structurele formatie-uitbreidingen, die volledig gefinancierd zijn door uitruil van materieel uitvoeringsbudget naar personeel budget, en daardoor budget-neutraal in de begroting worden verwerkt (geen extra lasten in de begroting 2026). Onderstaande mutaties zijn allemaal opgenomen in het overzicht van de personele uitbreidingen in de Voorjaarsbrief 2026:

- extra juridische inzet (0,44 fte) voor de behandeling van WOO-verzoeken; de WOO-verzoeken worden in aantal meer en groter en vergen meer tijd in uitvoering en begeleiding.
- meer personele capaciteit voor Haven, Markt en Veer (€ 0,81 fte).

- uitbreiding bij team Uitvoering van de afdeling BER (1,0 fte) in verband met groei van de gemeente (areaaluitbreiding prullenbakken) ; de extra personele lasten worden gedekt via het uitvoeringsbudget bij product 560.00 Wijk- en Buurtbeheer voor inzameling/opruimen van zwerfval.
- meer personele capaciteit bij team Beheer, Advies & Projecten van afdeling BER ten behoeve van netcongestie (1,0 fte).

Afwijkingen per ambitie programma 3 Bestuur & Organisatie

3.1 Een dienstverlenende en betrouwbare gemeente

Financieel effect: € 580.000 nadeel (grotendeels incidenteel).

Deze ambitie laat per saldo een nadeel zien. De hogere lasten voor Finance & Control zijn nodig om de continuïteit van de financiële functie, de voorbereiding op een nieuw financieel systeem, rechtmatigheid en verbetering van financiële processen te borgen.

De belangrijkste bestuurlijke lijn is dat de organisatie in 2026 tijdelijk investeert in de basis van de financiële functie en tegelijkertijd personele inzet voor klimaat- en energiebeleid zichtbaar toerekent aan het juiste product. De uitgebreide toelichting per product staat in bijlage 3.

Onderliggende producten: 923.00 Bedrijfsvoering.

3.2 De gemeente in control en financieel gezond

Financieel effect: € 1.527.000 voordeel (deels incidenteel, deels structureel).

Deze ambitie laat een fors voordeel zien door de hogere algemene uitkering. De september- en decembercirculaire 2025 werken positief door in 2026. Dit voordeel is niet volledig vrije ruimte, omdat een belangrijk deel samenhangt met de uitvoering van klimaat- en energiebeleid.

Een belangrijk deel van de stijging hangt samen met CDOKE-middelen. Die middelen zijn bedoeld voor klimaat- en energiebeleid en staan tegenover lasten in programma 2.

Daartegenover staat een structureel nadeel door een lagere dividenduitkering op BNG-aandelen. De raming wordt daarop structureel aangepast. De uitgebreide toelichting per product staat in bijlage 3.

Onderliggende producten: 913.00 Beleggingen en overige financiële middelen; 921.00 Algemene uitkering.

3.3 Een fitte organisatie

Financieel effect: € 180.000 nadeel (structureel).

Deze ambitie laat een structureel nadeel zien. De WGA-ERD-premie stijgt na de aanbesteding van de nieuwe verzekeringsperiode. Daarnaast wordt een hogere WKR-eindheffing verwacht.

De hogere lasten zijn deels verklaarbaar door loonsomontwikkeling, verzuim, WGA-instroom en uitbreiding van IKB-bestedingsdoelen. De uitgebreide toelichting per product staat in bijlage 3.

Onderliggende producten: 925.00 Fitte Organisatie.

3.4 Een digitale organisatie

Financieel effect: € 110.000 nadeel (deels incidenteel, deels structureel).

Deze ambitie laat een nadeel zien door ICT-voorzieningen voor de nieuwe raad en de rekenkamer.

Het gaat om laptops, implementatiekosten en structurele lasten voor licenties, e-mailaccounts, beheer en ondersteuning. De structurele lasten vanaf 2027 zijn betrokken bij de voorjaarsbrief. De uitgebreide toelichting per product staat in bijlage 3.

Onderliggende producten: 926.00 Digitale Organisatie.

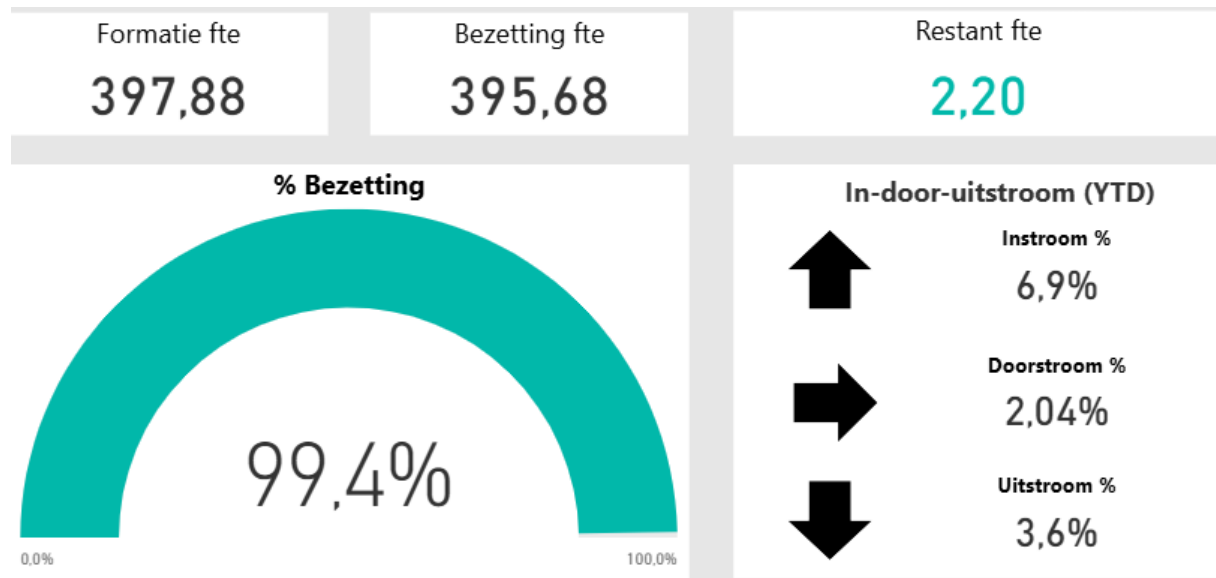
Bijlagen

Bijlage 1. Organisatiedashboard | Tellen en vertellen

Formatie, bezetting, inhuur en verzuim

In de bestuursrapportage geeft de organisatie op hoofdlijnen inzicht in de bezetting, inhuur, vacatures en verzuim

Formatie en bezetting

Onderschrift: dashboard 13 mei 2026

Toelichting: De totale bezettingsgraad bedraagt 99,4%. Op afdelingsniveau komt soms bovenformatieve inzet voor. Dit heeft veelal te maken met de extra inzet om ziekteverzuim op te vangen (goedkoper dan inhuur), en tevens door zogenaamde dakpanconstructies, waarin voor de continuïteit er een warme overdracht plaatsvindt tussen vertrekkende en komende medewerker zij dus tijdelijk tegelijkertijd in dienst. Tegenover de bovenformatieve inzet staat een onderbezetting bij andere afdelingen, die als vacature openstaat en eventueel door tijdelijke inhuur wordt ingevuld.

Vacatures

Ook in het eerste kwartaal van 2026 hebben veel nieuwe kandidaten hun weg gevonden naar de gemeente Wageningen. In totaal zijn er 28 vacatures uitgezet, waarvan inmiddels 19 vacatures succesvol zijn ingevuld. Daarnaast staan er momenteel nog 13 vacatures open en bevinden 6 procedures zich in de behandelfase. Er zijn in deze periode geen vacatures vervallen.

Mooi om te zien is dat we niet alleen nieuwe collega's weten aan te trekken, maar ook ruimte blijven bieden voor groei binnen onze eigen organisatie. Zo zijn 2 belangrijke vacatures ingevuld door interne doorstroom van collega's.

De belangstelling voor werken bij de gemeente Wageningen blijft groot. In het eerste kwartaal ontvingen we maar liefst 287 sollicitaties. Een mooi resultaat dat laat zien dat steeds meer mensen zich herkennen in onze organisatie en in waar wij voor staan: betrokkenheid, vrijheid en samen werken aan een fijne leefomgeving voor Wageningen.

Met deze mooie cijfers bouwen we ook in 2026 verder aan een sterke, betrokken en toekomstgerichte organisatie.

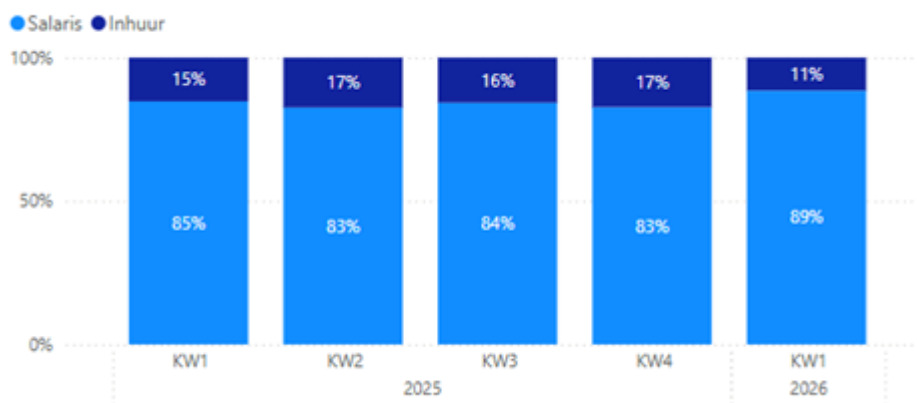
Inhuur

De inhuur was in het eerste kwartaal van 2026 11% van de totale personeelskosten. Dit is minder dan in hetzelfde kwartaal een jaar eerder. De totale inhuur bevindt zich onder het landelijk gemiddelde van 17,5%. Ons doel is onder dit landelijk gemiddelde te blijven.

Van de totale inhuurkosten in het eerste kwartaal is 16% voor vervanging (langdurige) ziekte. Voor het centraal inhuurbudget is de uitputting in kwartaal 1 2026 ca. €200k geweest. Dit is het laagste niveau sinds kwartaal 1 2022. Onze analyse is dat dit verband houdt met het gedaalde ziekte-verzuim; er is minder behoefte dan wel noodzaak voor vervanging wegens afwezigheid door ziekte. We hebben er vertrouwen in dat het centrale inhuurbudget afdoende is voor de rest van het jaar. Indien dit inzicht verandert dan laten wij dat weten bij de BERAP najaar 2026.

Het grootste deel van de inhuur gaat uit naar specifieke kennis en kunde (43%) en het invullen van openstaande vacatures (39%).

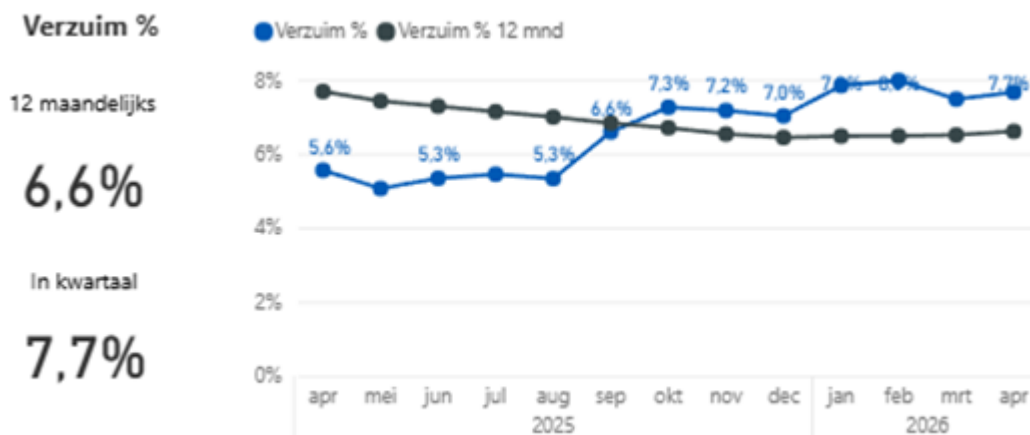
% Salaris vs inhuur

Dashboard 22-4-2026

Verzuim

Het verzuimpercentage, het 12-maands gemiddelde, is tot op heden 6.6%. Dit is even veel als het gemiddelde verzuimpercentage bij alle gemeentes (6,7% in 2024, cijfers voor 2025 zijn nog niet bekend). Binnen de gemeente Wageningen zien we dat de daling afvlakt, we hebben het vertrouwen dat de interventies die we doen, de juiste zijn waardoor wij het verzuimpercentage minimaal kunnen stabiliseren. In de groep medewerkers van 50+ is het verzuim relatief hoog. Wij zetten hier in 2026 met extra interventies in op het terugdringen van het verzuim en het verhogen van vitaliteit en inzetbaarheid.

Bijlage 2. Ontwikkeling personele formatie & mutaties bij de salaris- en inhuurbudgetten

Via deze Bestuursrapportage voorjaar 2026 worden ook de salaris- en inhuurbudgetten in de begroting 2026 bijgesteld. In totaal is sprake van een verhoging van de personele lasten in de begroting 2026 met € 0,94 miljoen. Dit zijn grotendeels tijdelijke en incidentele mutaties bij de personele lasten, die geen doorwerking hebben naar de meerjarenbegroting 2027-2030. De personele mutaties in deze bestuursrapportage zijn in onderstaande opsommingen samengevat:

Tijdelijke toename van de personele inzet (extra lasten in de begroting 2026 € 837.000):

inhuur van een tijdelijke projectleider Facilitair voor de begeleiding en uitvoeringscoördinatie bij het project van de herinrichting van de raadzaal € 80.000.

Tijdelijke inzet van een recruiter voor de inhuurtafel € 70.000.

In 2026 en 2027 wordt de capaciteit van de afdeling sociale dienstverlening tijdelijk uitgebreid met 5,57 fte om wachttijden te verkorten, escalaties te voorkomen en de kwaliteit en regierol van de gemeente te versterken. De toename van de personele lasten in de begroting 2026 komt uit op € 556.000. De extra lasten worden gefinancierd uit de extra middelen die de gemeente via de algemene uitkering ontvangt in 2026 en 2027 voor 'Groei-pad maatregelen Hervormingsagenda Jeugd'.

Tijdelijke inhuur voor planeconomie € 70.000.

De inzet van een adviseur voor openbare orde en veiligheid, die meedenkt bij de planvorming van de noodsteunpunten € 61.000.

Tijdelijke extra inhuur van een adviseur bij product 625.80 Gezondheidsbeleid voor ondersteuning bij de brede ketenaanpak in de publieke gezondheid; de incidentele inhuurlasten van € 30.000 worden volledig gedekt binnen de bestaande begrotingsbudgetten en daarom budget-neutraal in de begroting verwerkt.

Structurele formatie-uitbreidingen, die ook in de Voorjaarsbrief 2026 zijn opgenomen (extra lasten in de begroting 2026 € 104.000):

uitbreiding personele formatie met 0,53 fte bij de afdeling BER voor vastgoedbeheer, in lijn met de uitkomsten van het SWECO-onderzoek € 55.000.

overige personele uitbreidingen bij afdeling BER voor vastgoedbeheer met 1,89 fte die volledig gedekt worden uit de CDOKE-middelen voor Klimaat- en Energiebeleid, die de gemeente van het Rijk ontvangt, en dus budget-neutraal in de begroting worden verwerkt.

Een personele uitbreiding met 0,5 fte voor een groene BOA, die wordt gedetacheerd vanuit de gemeente Renkum. Dit volgt uit het vastgestelde bomenbeleidsplan. Het structurele financiële effect bedraagt € 40.000.

een structurele uitbreiding van de personele formatie voor intensivering DIG (Diversiteit, Inclusie & Gelijkwaardigheid) met 12 uur per week (0,33 fte) € 36.000.

De personele uitbreiding is gerealiseerd per 1-10-2026, extra lasten in de begroting 2026 voor 3 maanden: € 9.000.

uitbreiding personele formatie bij de M&O-adviseurs met 0,28 fte als gevolg van de groei van de organisatie, die volledig gedekt wordt binnen de bestaande begrotingsbudgetten en dus budget-neutraal in de begroting wordt verwerkt.

Structurele formatie-uitbreidingen, die volledig gefinancierd zijn door uitruil van materieel uitvoeringsbudget naar personeelsbudget, en daardoor budget-neutraal in de begroting worden verwerkt (geen extra lasten in de begroting 2026). Onderstaande mutaties zijn allemaal opgenomen in het overzicht van de personele uitbreidingen in de Voorjaarsbrief 2026:

extra juridische inzet (0,44 fte) voor de behandeling van Woo-verzoeken; Het aantal Woo-verzoeken neemt toe en de verzoeken worden omvangrijker en vergen meer tijd in uitvoering en begeleiding.

meer personele capaciteit voor Haven, Markt en Veer (0,81 fte).

uitbreiding bij team Uitvoering van de afdeling BER (1,0 fte) in verband met groei van de gemeente (areaaluitbreiding prullenbakken); de extra personele lasten worden gedekt via het uitvoeringsbudget bij product 560.00 Wijk- en Buurtbeheer voor inzameling/opruimen van zwerfafval.

meer personele capaciteit bij team Beheer, Advies & Projecten van afdeling BER ten behoeve van netcongestie (1,0 fte).

Bijlage 3. Afwijkingen programma 1 Wageningen Sociaal

Beleidsmatige afwijkingen programma 1 Wageningen Sociaal

Voorlopig worden geen beleidsinhoudelijke afwijkingen voor dit programma verwacht.

Financiële afwijkingen programma 1 Wageningen sociaal

Per saldo leidt programma 1 tot een nadeel van € 200.000. Het saldo is relatief beperkt, maar daarachter zitten grote tegengestelde financiële bewegingen. De belangrijkste zijn het voordeel op vluchtelingenbeleid en nadelen bij armoedebestrijding, Wmo, jeugd, veiligheid en cultuur.

De grootste voordelige afwijking zit bij het vluchtelingenbeleid. Door de bekostiging van de opvang van Oekraïense ontheemden, de inzet van specifieke uitkeringen en de onttrekking aan de bestemmingsreserve Duurzame vluchtelingenopvang ontstaat op dit product een voordeel van afgerond € 957.000.

De grootste nadelen zitten bij het Maatschappelijk Meedoen Budget en bij de tijdelijke uitbreiding van capaciteit voor Wmo en jeugd. Voor armoedebestrijding wordt in 2026 een structureel tekort van € 400.000 verwacht. Bij Wmo en jeugd gaat het samen om een nadeel van afgerond € 604.000, vooral door tijdelijke extra capaciteit en hogere regionale uitvoeringskosten.

Daarnaast zijn er kleinere, maar bestuurlijk relevante afwijkingen bij veiligheid, cultuur, sport en publieke gezondheid. Bij sport is het saldo voordelig, maar onderliggend spelen structurele kostenstijgingen en een aanvullende reserve-inzet voor verduurzaming van De Aanloop.

110.00 Openbare orde en veiligheid

De lasten (voor reservemutaties) worden verlaagd in de begroting 2026 op dit product met € 6.270. Dit heeft de volgende reden:

Bij het proces van de jaarrekening 2025 zijn budgetten overgeheveld naar de bestemmingsreserve meerjarige projecten. Het betreft incidentele budgetten die in de komende jaren worden besteed. Voor de alternatieve viering jaarwisseling is wordt vanuit 2025 in totaal € 30.000 overgeheveld. Wij vragen uw raad € 15.000 beschikbaar te stellen via deze Berap in 2026 (Budgetneutraal € 15.000).

Betreft teruggaaf middelen in verband met positief resultaat in 2025 van de VGGM. De VGGM is als gemeenschappelijke regeling verantwoordelijk voor de publieke gezondheid, brandweer, ambulance en crisisbestrijding. Wageningen krijgt over 2025 € 70.000 terug. Deze teruggaaf wordt verrekend met de bijdrage die Wageningen betaalt aan VGGM. Daarom kunnen we de begroting verlagen met € 70.000. Voor de bevolkingszorg een positief resultaat van € 6.270. Bij de brandweer een negatief resultaat van € 37.106 en gezondheidszorg een positief resultaat van € 100.583 (GGD € 71.845 en JGZ 1-4 € 28.738). De laatste drie teruggaven worden op een ander product verantwoord.

Bij de reservemutaties is sprake van een bijstelling van onttrekking in de begroting 2026 op dit product van € 15.000. Dit heeft de volgende reden:

Onttrekking bestemmingsreserve meerjarige projecten € 15.000.

120.00 Brandweezorg

De lasten (voor reservemutaties) worden verhoogd in de begroting 2026 op dit product met € 37.106. Dit heeft de volgende reden:

Betreft teruggaaf middelen in verband met positief resultaat in 2025 van de VGGM. De VGGM is als gemeenschappelijke regeling verantwoordelijk voor de publieke gezondheid, brandweer, ambulance en crisisbestrijding. Wageningen krijgt over 2025 € 70.000 terug. Deze teruggaaf wordt verrekend met de bijdrage die Wageningen betaalt aan VGGM. Daarom kunnen we de begroting verlagen met € 70.000. Voor de brandweer een negatief resultaat € 37.106 vooral wegens hogere onderhoudskosten van materieel. Bij bevolkingszorg een positief resultaat van € 6.270 en gezondheidszorg een positief resultaat van € 100.583 (GGD € 71.845 en JGZ 1-4 € 28.738). De laatste drie teruggaven worden bij een ander product verantwoord.

Geen afwijkingen bij de reservemutaties in de begroting 2026.

120.20 Rampenbestrijding

De lasten (voor reservemutaties) worden verhoogd in de begroting 2026 op dit product met € 81.000. Dit heeft de volgende reden:

In meerdere wijken ontstaan op dit moment al initiatieven rondom het vergroten van samenredzaamheid. Deze initiatieven zullen worden betrokken en waar mogelijk worden gekoppeld aan de op te richten noodsteunpunten. Gevraagd wordt budget vrij te maken voor organiseren sessies (sprekers en materiaal) en trainingen en vrijwilligers (werving, instructie en oefensessies). Ook wordt er een adviseur openbare orde en veiligheid ingehuurd die mee denkt bij de planvorming van de noodsteunpunten.

In het project zal ook nadrukkelijk de samenwerking worden gezocht met partners. Zeker voor het onderdeel versterken van de veerkracht in de samenleving zullen maatschappelijke partners, zorgaanbieders en ook ondernemers zoveel als mogelijk worden betrokken.

Geen afwijkingen bij de reservemutaties in de begroting 2026.

420.00 Openbaar basisonderwijs

Bij dit product worden geen grote afwijkingen verwacht.

421.00 Bijzonder basisonderwijs

Bij dit product worden geen grote afwijkingen verwacht.

430.00 Openbaar speciaal basisonderwijs

Bij dit product worden geen grote afwijkingen verwacht.

450.00 Onderwijshuisvesting

Verzoek om aanvullend investeringskrediet ter grootte van € 33.000 voor de eerste inrichting Margrietschool.

Op basis van de *Verordening voorzieningen huisvesting onderwijs Wageningen 2015* kunnen schoolbesturen jaarlijks een aanvraag indienen voor bekostiging van onderwijshuisvesting. Voor dit jaar zijn twee aanvragen ontvangen van Trivium en Pallas voor aanvullende kosten voor de eerste inrichting (meubilair en onderwijsleerpakketten) ten behoeve van de nieuwbouw van de Margrietschool en de Zwaneridder. Bij het besluit tot nieuwbouw in 2020 is de uitbreiding van de eerste inrichting onbedoeld niet meegenomen in de bekostiging.

De kosten voor de eerste inrichting van de Zwaneridder bedragen € 10.138. Dit bedrag wordt verwerkt binnen de exploitatie Onderwijshuisvesting. Voor de kosten voor de eerste inrichting van de Margrietschool (€ 32.848) wordt via deze bestuursrapportage het benodigde investeringskrediet aangevraagd.

Bij de reservemutaties is geen sprake van afwijkingen.

480.00 Gemeenschapp. baten en lasten onderwijs

Bij dit product worden geen grote afwijkingen verwacht.

Geen afwijkingen bij de reservemutaties in de begroting 2026.

510.00 Openbaar bibliotheekwerk

De lasten (voor reservemutaties) worden verhoogd in de begroting 2026 op dit product met € 33.000. Dit heeft de volgende reden:

Bij de septembercircularre 2025 is een decentralisatieuitkering beschikbaar gesteld (structureel) vanaf 2026 voor IDO (Informatiepunt Digitale Dienstverlening). De budgetreservering verwerken we in deze Berap voorjaar 2026, en wordt doorbetaald aan BBLTHK Wageningen.

Geen afwijkingen bij de reservemutaties in de begroting 2026.

511.10 Stad der bevrijding

Bij dit product worden geen grote afwijkingen verwacht.

Geen afwijkingen bij de reservemutaties in de begroting 2026.

530.00 Sport

De lasten (voor reservemutaties) worden verlaagd in de begroting 2026 op dit product met € 47.000. Dit heeft de volgende reden:

Alleenstaande minderjarige vreemdelingen, veelal woonachtig in Yoin, maakten eerder gebruik van het Ik doe mee fonds. Zij kunnen geen aanspraak maken op het Maatschappelijk Meedoen Budget (MMB) omdat zij onder de 18 zijn. Ze wonen vaak maar een aantal maanden bij Yoin. Voor hen zouden we graag de vergoeding vanuit het eerdere Ik doe mee fonds aan Yoin verstrekken zodat zij ervoor kunnen zorgen dat de AMV'ers gewoon kunnen meedoen aan sport en cultuur. Hiervoor is een budgetverschuiving nodig van product Armoedebestrijding naar product Sport. Het gaat om een structureel bedrag van € 8.000.

Voor het sportveldenonderhoud is extra budget nodig door gestegen tarieven van Sportservice die het onderhoud uitvoert. In 2025 is het onderhoudsbudget opgehoogd met een bedrag van € 85.000 incidenteel. Dit moet een structurele ophoging zijn.

Bij zwembad De Bongerd wordt van de beschikbare exploitatiebudgetten in totaal € 150.000 niet in 2026 besteed. Dit levert een financieel voordeel op in de begroting, dat deels een incidenteel en deels een structureel karakter heeft. Voor de begrotingsjaren vanaf 2027 worden de exploitatiebudgetten van het huidige zwembad én de investeringskredieten voor het nieuwe zwembad zuiver en realistisch geraamd met een duidelijke labeling.

Voor het herijken van het sportbeleid binnen de gemeente Wageningen is een aanvullend budget van € 10.000 benodigd. Dit budget wordt ingezet voor de actualisatie van het beleid, zodat het aansluit bij de huidige ontwikkelingen en ambities binnen de gemeente.

Bij de reservemutaties is sprake van een bijstelling van onttrekking in de begroting 2026 op dit product van € 729.000. Dit heeft de volgende reden:

Na het doorlopen van het aanbestedingstraject voor de verduurzaming van De Aanloop blijkt dat de werkzaamheden niet binnen het beschikbare budget uitgevoerd kunnen worden. Dit ondanks het vooraf ramen van de kosten door een gespecialiseerd bureau. De markomstandigheden zijn op dit moment grillig en marktinformatie verouderd daardoor snel. Het tekort bedraagt €729.261,- ten opzichte van het oorspronkelijk budget.

540.00 Bevordering kunst en cultuur

De lasten (voor reservemutaties) worden verhoogd in de begroting 2026 op dit product met € 50.000. Dit heeft de volgende reden:

De lasten worden eenmalig verhoogd in de begroting 2026 op dit product met € 50.000. Dit heeft de volgende reden: Voor de totstandkoming van nieuw cultuurbeleid, en voor de eerste maal Wageningse Kunst- en Cultuurbeleid is, zoals ook eerder al in een informatienota aan de raad is gemeld, extra budget nodig. Zonder actueel beleid (laatste beleidsnota Cultuur is van 2014) lopen we het risico dat we te veel gericht zijn op acties op de korte termijn waardoor we het risico lopen dat onvoldoende efficiënt en effectief de culturele en andere gemeentelijke doelen behaald worden.

Aangezien de totstandkoming van het nieuwe beleid een forse tijdsinvestering vergt en het wenselijk is dat een onafhankelijke partij met een frisse blik naar kunst en cultuur in Wageningen kan kijken, zal de totstandkoming van het nieuwe Kunst- en Cultuurbeleid worden uitbesteed aan een ervaren extern bureau. De benodigde financiële middelen hiervoor worden op basis van eerdere beleidstrajecten ingeschat op € 50.000.

Geen afwijkingen bij de reservemutaties in de begroting 2026.

541.00 Musea

Bij dit product worden geen grote afwijkingen verwacht.

Geen afwijkingen bij de reservemutaties in de begroting 2026.

541.20 Oud Archief

Bij dit product worden geen grote afwijkingen verwacht.

Geen afwijkingen bij de reservemutaties in de begroting 2026.

580.00 Mediabeleid

Bij dit product worden geen grote afwijkingen verwacht.

610.00 Samen Wageningen

Geen grote afwijkingen in de baten/lasten (vóór reservemutaties) bij dit product in de begroting 2026.

Geen grote afwijkingen bij de reservemutaties in de begroting 2026.

625.00 Beleidsdomein ondersteunen van vrijwilligerswerk

Geen grote afwijkingen in de baten/lasten (vóór reservemutaties) bij dit product in de begroting 2026.

Geen grote afwijkingen bij de reservemutaties in de begroting 2026.

625.20 Beleidsdomein gehandicapten

Geen grote afwijkingen in de baten/lasten (vóór reservemutaties) bij dit product in de begroting 2026.

Geen grote afwijkingen bij de reservemutaties in de begroting 2026.

625.30 Beleidsdomein vluchtelingenbeleid

Bij dit product worden in de begroting 2026 de lasten (vóór reservemutaties) verhoogd met € 2.402.000 en de baten (vóór reservemutaties) worden verhoogd met € 3.232.000. Dit leidt tot een voordelig resultaat (vóór reservemutaties) van € 830.000. Dit heeft de volgende reden:

In 2026 ontvangen we voor de opvang van Oekraïense ontheemden een normbedrag van € 44 per gerealiseerde plek per dag. In de begroting 2026 worden baten opgenomen voor een bedrag van € 2.777.000. Dit bedrag bestaat uit de normvergoeding van de gerealiseerde opvangplekken en de uitgekeerde verstrekkingen van leefgeld. Ook is hierbij rekening gehouden met een eigen bijdrage voor gas, water en elektra. De uitgaven betreffen o.a. de lasten van ambtelijke inzet en inhuur van derden, uitgekeerde verstrekkingen van leefgeld, kosten van de huur en onderhoud van de opvanglocaties, kosten van energie en beveiliging en overige kosten. De lasten worden verhoogd met € 1.495.000.

In 2026 wordt mogelijk een aantal regelingen op het gebied van de financiering voor opvang samengevoegd voor verschillende doelgroepen zoals statushouders, ontheemde Oekraïners en spoedzoekers. Dit is de Doelgroepflexibele regeling. Omdat op dit moment nog geen concrete ingangsdatum bekend is en bij gemeenten veel ophef bestaat over het ingaan van een regeling tijdens een boekjaar, zijn de financiële gevolgen voor 2026 nog niet voldoende duidelijk. In de bestuursrapportage van het najaar worden eventuele afwijkingen opgenomen.

Voor het aanbieden van inburgeringstrajecten wordt van het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid een uitkering ontvangen (SPUK WIN). Voor 2026 bedraagt de voorlopige uitkering € 675.000 en voor dit bedrag wordt de begroting 2026 met zowel de baten als lasten verhoogd zodat dit een budgettair neutrale aanpassing is. Als het geld niet wordt uitgegeven, dient het geld aan het ministerie te worden terugbetaald.

Om de kosten van het participatieonderdeel van inburgeringstrajecten te dekken, wordt vanuit het budget van product Werkgelegenheid incidenteel € 75.000 toegevoegd aan het budget van vluchtelingenbeleid. Het betreft een budgettair neutrale aanpassing in de begroting 2026.

Voor het tijdelijk opvangen van statushouders in hotels voordat ze naar een woning doorstromen is € 150.000 ontvangen van het ministerie van Asiel en Migratie. De kosten voor de tijdelijke opvang zijn € 30.000. Het overblijvende deel is vrij te besteden.

In 2025 is een specifieke uitkering ontvangen voor de realisatie van duurzame opvangplekken voor asielzoekers. In de begroting 2026 is hiervoor een bate opgenomen van € 370.000. Deze middelen zijn al in 2025 ontvangen en worden in 2026 dus in mindering gebracht (€ 370.000 nadeel). In de jaarrekening 2025 is een voordeel van € 600.000 gemeld voor deze specifieke uitkering.

Uit de bestemmingsreserve Duurzame vluchtelingenopvang wordt tot dusver in 2026 € 127.000 onttrokken. Deze middelen worden ingezet voor het ondersteunen van vrouwenparticipatie, juridische ondersteuning gezinshereniging vluchtelingenwerk, vrijwilligerscoördinator voor meedoen op de COA-locaties en een locatiestudie samen met de Thuisgevers. Met het bedrag van € 127.000 worden de lasten in 2026 verhoogd.

Bij de reservemutaties is sprake van een verhoging van de onttrekkingen in de begroting 2026 bij dit product van € 127.000 (voordeel). Dit heeft de volgende reden:

Zoals hierboven onder de lasten is vermeld, wordt in 2026 voor een bedrag van € 127.000 aan uitgaven gedaan. Dit bedrag wordt gedekt middels een onttrekking aan de bestemmingsreserve Duurzame vluchtelingenopvang.

Het totale voordeel is € 830.000 + € 127.000 = € 957.000

625.40 Beleidsdomein ondersteunen van mantelzorg

Geen grote afwijkingen in de baten/lasten (vóór reservemutaties) bij dit product in de begroting 2026.

Geen grote afwijkingen bij de reservemutaties in de begroting 2026.

625.50 Beleidsdomein leefbaarheid/Soc. Veiligheid

De lasten (vóór reservemutaties) worden verhoogd in de begroting 2026 bij dit product met € 82.000. Dit heeft de volgende reden:

Bij de Berap Najaar 2025 zijn budgetten doorgeschoven van 2025 naar 2026 en gereserveerd in de algemene bestemmingsreserve. Voor inclusie en onderzoek en herdenken slavernijverleden vragen wij uw raad om de middelen uit de algemene bestemmingsreserve in 2026 beschikbaar te stellen voor € 81.822.

Bij de reservemutaties is geen sprake van afwijkingen.

625.80 Beleidsdomein gezondheidsbeleid

De lasten (vóór reservemutaties) worden verhoogd in de begroting 2025 bij dit product met € 6.000. Dit heeft de volgende reden:

De Brede SPUK- regeling is voor alle gemeenten beschikbaar gesteld voor sport en bewegen, gezondheidsbevordering, cultuurparticipatie en de sociale basis. Met het nieuwe aanvullend zorg en welzijnsakkoord (AZWA) is een budgetkorting van 10% voor de Brede SPUK doorgevoerd. Deze korting wordt met name gecompenseerd door een vermindering van de administratieve lasten door ontschotting. Dat wil zeggen dat de middelen binnen de SPUK's onderling uit kan worden gewisseld. De regeling is budgetneutraal. De middelen die we krijgen (dekking) worden ingezet. Alleen voor de Brede SPUK combinatie functies hebben we een tekort.

(Nadeel Brede Combinatiefunctie € 90.000)

Eerder bij de jaarrekening 2025 is al aangegeven dat er een nadeel ontstond op de Brede SPUK Brede combinatie functies. Dit werd veroorzaakt doordat een eerder structureel begroot bedrag (€ 230.000 eigen inbreng gemeente) nooit volledig werd gebruikt en daarom in het verleden is afgeraamd, terwijl de kosten van Sportservice zijn gestegen. Dit laatste is een gevolg van een herijking van de tarieven bij Sportservice, om deze weer kostendekkend te maken. Dit is onderdeel van een ontwikkeltraject binnen Sportservice om te komen tot een structurele kostendekkende bedrijfsvoering. Dit leid nu tot hogere lasten, maar dreigt bij aan een realistischer en toekomstbestendig begrotingsbeeld. De lasten worden nu dus incidenteel bij de Berap opgehoogd en bij de meerjarenbegroting structureel voor 2027 en verder (€ 90.000 nadeel).

Net als vorig jaar is er weer een aanvraag gedaan voor een interim regioadviseur WMO. Deze WMO interim regioadviseur wordt via de SPUK IZA bekostigd (€ 150.000 budgetneutraal). De interim regioadviseur WMO is ondergebracht bij de MGR (functionele aansturing).

Dit betreft de ophoging van het budget voor SPUK IZA middelen (€ 315.723 budgetneutraal) die we ontvangen van het Rijk. Er zijn drie projecten die hieruit worden gefinancierd namelijk Skadi (€ 163.500), centrum voor veerkracht en herstel. Skadi in Wageningen is een laagdrempelig centrum voor veerkracht, herstel en ontmoeting, bedoeld voor mensen met psychische kwetsbaarheid of ontwrichtende ervaringen. Het tweede project WijkGGZ (€ 85.000), dit is bedoeld voor ondersteuning van volwassenen met ernstige psychische problemen en biedt advies aan huisartsen en het sociale domein voor passende ondersteuning in de wijk. Centrum gemeente is Arnhem voor de SPUK IZA middelen. Het laatste project Welzijn op Recept (€ 67.233) helpt inwoners met milde psychosociale klachten (zoals eenzaamheid of somberheid) via een verwijzing van de huisarts of fysiotherapeut. Een welzijnscoach zoekt samen met de inwoner naar passende activiteiten om het welzijn te vergroten. Centrum gemeente is Arnhem voor de SPUK IZA middelen.

(Voordeel € 101.000 VGGM)

Betreft teruggaaf middelen in verband met positief resultaat in 2025 van de VGGM. De VGGM is als gemeenschappelijke regeling verantwoordelijk voor de publieke gezondheid, brandweer, ambulance en crisisbestrijding. Wageningen krijgt over 2025 € 70.000 terug. Deze teruggaaf wordt verrekend met de bijdrage die Wageningen betaalt aan VGGM. Daarom kunnen we de begroting verlagen met € 70.000. Het positieve resultaat bij de Jeugdgezondheidszorg van € 28.738 wordt veroorzaakt door hogere opbrengsten, waaronder incidentele baten uit het voorgaande boekjaar voor lokaal aanbod, opbrengsten gerelateerd aan Oekraïne en vrijstellingen. Het lokaal aanbod 2025 is niet volledig uitgevoerd, onder andere door het moeilijk kunnen vinden van gekwalificeerde professionals en een hoog ziekteverzuim. Het positieve resultaat bij de Gezondheidszorg GGD van € 71.845 wordt veroorzaakt door een hogere rijksbijdrage en een stijging van de overige baten. Deze toename hangt samen met extra opbrengsten ten aanzien van publieke gezondheidszorg voor asielzoekers, een groter aantal verrichtingen binnen de forensisch medische expertise en medische arrestantenzorg en incidentele opbrengsten uit eerdere jaren. De lasten stijgen slechts beperkt mee, omdat voor een deel van de extra opbrengsten geen of slechts beperkte extra kosten zijn gemaakt. De GGD is met gemeenten in gesprek over een werkwijze waarbij de financiering beter aansluit bij de daadwerkelijk uitgevoerde werkzaamheden. Bij bevolkingszorg een positief resultaat van € 6.270 en bij de brandweer een negatief resultaat van € 37.106. De laatste twee teruggaven worden bij een ander grootboeknummer verantwoord.

(Nadeel € 17.000 Lokaal aanbod 1-18 VGGM)

Hierbij verwerken we de indexering van het lokaal aanbod van de GGZ 1-18.

[Bij de reservemutaties is geen sprake van afwijkingen.](#)

625.90 Beleidsdomein cultuur als middel participatie

Bij dit product worden geen grote afwijkingen verwacht.

626.10 Integrale toegang en algemeen sociaal domein

De lasten (vóór reservemutaties) worden verhoogd in de begroting 2025 bij dit product met € 27.000. Dit heeft de volgende reden:

De kosten voor de MGR stijgen voor Wageningen met € 51.000. De bijdrage van de MGR voor het onderdeel Beheer en Inkoop stijgt met € 27.110 t.o.v. primaire begroting 2026. Belangrijkste oorzaak bij beheer voor de stijging betreft de implementatie van de nieuwe module Toezicht sociaal domein. Bij inkoop houden we rekening met hogere uitvoeringslasten kwaliteitstoezicht WMO. De andere € 23.630 voor Uitvoeringskosten Jeugd (RFZ) wordt verantwoord op een ander product namelijk 626.60 Jeugd.

Bij de reservemutaties is geen sprake van afwijkingen.

626.20 Burgerkracht en innovatie

Geen grote afwijkingen in de baten/lasten (vóór reservemutaties) bij dit product in de begroting 2026.

Bij de reservemutaties is geen sprake van afwijkingen.

626.30 Werkgelegenheid

De lasten (voor reservemutaties) worden verlaagd in de begroting 2025 op dit product met € 75.000. Dit heeft de volgende reden:

Om de kosten van het participatieonderdeel van inburgeringstrajecten te dekken, wordt vanuit het budget van product Werkgelegenheid incidenteel € 75.000 toegevoegd aan het budget van vluchtelingenbeleid. Het betreft een budgettair neutrale aanpassing in de begroting 2026.

Bij de reservemutaties is geen sprake van afwijkingen.

626.31 WSW en beschut werk

De baten worden verhoogd in de begroting 2026 bij dit product met € 42.000 en de lasten worden verhoogd met € 8.000. Dit leidt tot een voordelig resultaat van € 34.000. Dit heeft de volgende reden:

Door de nieuwe afspraken over de inleenvergoedingen tussen gemeenten in de arbeidsmarktregio voor medewerkers uit de Wet sociale werkvoorziening en beschut werk worden de baten verhoogd in de begroting, met € 42.000 (voordeel). Dit betreft de doorbelasting voor beheer en onderhoud aan plantsoenen en begraafplaatsen. Bij de desbetreffende producten worden de lasten opgenomen zodat de interne doorbelasting in evenwicht is.

Vanuit het ministerie van Binnenlandse zaken zijn in 2025 de mei- en septembercircularen ontvangen die een financiële uitwerking hebben in 2026.

Meicirculaire:

Via de mei- en septembercircularen 2025 heeft de gemeente Wageningen een impulsbudget Sociale Infrastructuur ontvangen van in totaal € 75.000. In de begroting 2026 is reeds € 68.000 opgenomen. Via de septembercircularen wordt aanvullend € 7.000 budget opgenomen. Het totale budget wordt in 2026 niet benut en hierdoor worden de lasten met € 68.000 verlaagd (voordeel).

Septemercirculaire:

Via de septemercircularen 2025 heeft de gemeente Wageningen een rijksbijdrage voor Beschut werk ontvangen van € 76.000 om de werking van de loonkostensubsidie (LKS) te verbeteren. Dit is een vaste vergoeding voor gemiste loonkosten voor werknemers met een indicatie 'Beschut werk'. De lasten worden verhoogd met € 76.000 (nadeel).

Bij dit product is geen sprake van reservemutaties.

626.60 WMO

Dit product heeft een nadelig resultaat (voor reservemutaties) van € 233.000. Dit wordt als volgt verklaard:

In 2026 en 2027 wordt de capaciteit van de afdeling sociale dienstverlening tijdelijk uitgebreid met 5,57 fte om wachttijden te verkorten (totaal WMO en Jeugd € 556.000), escalaties te voorkomen en de kwaliteit en regierol van de gemeente te versterken. De kosten van deze personele uitbreiding kunnen worden gefinancierd uit de extra middelen die het Rijk in de meicirculaire 2025 voor de jaren 2026 en 2027 ter beschikbaar heeft gesteld uit de Hervormingsagenda Jeugd. De extra inkomsten in 2026 (€ 645.000) en 2027 (€500.000) zijn al in de cijfers van de Programmabegroting 2026 verwerkt. Via de [informatienota](#) behorend bij de meicirculaire 2025 is de raad al eerder geïnformeerd, dat de extra inkomsten in 2026 en 2027 worden aangewend voor project-initiatieven in het kader van de beoogde realisatie van de doelstellingen en maatregelen uit de Hervormingsagenda Jeugd. De personele uitbreiding heeft een tijdelijk karakter en legt daardoor geen structureel beslag op middelen. De beoogde besparingen uit de Hervormingsagenda worden naar verwachting pas vanaf 2028 gerealiseerd. In deze Berap 2026 wordt alleen de mutatie van 2026 verwerkt. De mutatie voor 2027 wordt in de begroting 2027 verwerkt. (Nadeel € 233.000).

Bij de reservemutaties is een resultaat van € 0 gerealiseerd. Dit wordt als volgt verklaard:

Bij de reservemutaties is geen significante afwijking ten opzichte van de begroting gerealiseerd.

626.61 Jeugd

Dit product heeft een nadelig resultaat (voor reservemutaties) van € 371.000. Dit wordt als volgt verklaard:

In 2026 en 2027 wordt de capaciteit van de afdeling sociale dienstverlening tijdelijk uitgebreid met 5,57 fte om wachttijden in de jeugdzorg te verkorten (totaal WMO en Jeugd € 556.000), escalaties te voorkomen en de kwaliteit en regierol van de gemeente te versterken. De kosten van deze personele uitbreiding kunnen worden gefinancierd uit de extra middelen die het Rijk in de meicirculaire 2025 voor de jaren 2026 en 2027 ter beschikbaar heeft gesteld uit de Hervormingsagenda Jeugd. De extra inkomsten in 2026 (€ 645.000) en 2027 (€500.000) zijn al in de cijfers van de Programmabegroting 2026 verwerkt. Via de [informatienota](#) behorend bij de meicirculaire 2025 is de raad al eerder geïnformeerd, dat de extra inkomsten in 2026 en 2027 worden aangewend voor project-initiatieven in het kader van de beoogde realisatie van de doelstellingen en maatregelen uit de Hervormingsagenda Jeugd. De personele uitbreiding heeft een tijdelijk karakter en legt daardoor geen structureel beslag op middelen. De beoogde besparingen uit de Hervormingsagenda worden naar verwachting pas vanaf 2028 gerealiseerd. In deze Berap 2026 wordt alleen de mutatie van 2026 verwerkt. De mutatie voor 2027 wordt in de begroting 2027 verwerkt. (Nadeel € 324.000).

Bij de septembercirculaire 2025 hebben we een structurele compensatie ontvangen voor loon- en prijsontwikkeling bij Jeugdhulp. De budgetreservering verwerken we nu in deze Berap voorjaar 2026 (Nadeel € 46.000).

In verband met positief resultaat in 2025 van de MGR (Modulaire Gemeenschappelijke Regeling Sociaal Domein Centraal Gelderland) ontvangen we een deel van de middelen terug. Oorzaken van de teruggaaf zitten vooral in de lagere dan verwachte loonkostenontwikkeling en lagere uitvoeringslasten voor regionale projecten jeugdzorg (€ 22.000 voordeel).

De kosten voor de MGR stijgen voor Wageningen met € 51.000. De bijdrage van de MGR voor het onderdeel Jeugd stijgt met € 23.630 t.o.v. primaire begroting 2026. Belangrijkste oorzaak van de stijging is dat de personeelslasten voor Regioadvies jeugd toenemen. De andere € 27.000 voor beheer en inkoop wordt verantwoord op een ander product namelijk 626.10 Integrale toegang en algemeen sociaal domein.

Bij de reservemutaties is geen sprake van afwijkingen.

626.70 Sociale zekerheid

De baten (vóór reservemutaties) worden verhoogd in de begroting 2026 bij dit product met € 941.000.

In de begroting 2026 is uitgegaan van het (laatst bekende) nader voorlopig budget 2025 van € 15,982 miljoen. De positieve bijstelling voor de begroting 2026 bedraagt € 941.000.

Op 30 september 2025 is het voorlopige budget 2026 voor de Gebundelde uitkering (BUIG-gelden) bekend geworden en het bijgestelde BUIG-budget komt uit op € 16,923 miljoen. Ten opzichte van het voorlopige budget betekent dat een verhoging van € 941.000 (€ 119.000 op de loonkostensubsidie en € 822.000 op de uitkeringen). Het nader voorlopig budget 2026 is op dit moment nog niet bekend.

In 2026 volgen nog twee bijstellingen op de rijksbijdrage, in mei en september. De mutatie van de BUIG-budgetten van mei zal in de Berap najaar in de begroting worden opgenomen en de mutatie van de BUIG-budgetten van september zal in de Slotwijziging begroting 2026 worden opgenomen.

De lasten (vóór reservemutaties) worden verhoogd in de begroting 2026 bij dit product met € 941.000.

Het is nog onzeker of de extra BUIG-inkomsten voldoende zijn om alle lasten te kunnen dekken.

In 2025 waren de uitgaven aan uitkeringen voor de studietoelage € 600.000 hoger dan nu in de begroting van 2026 is opgenomen. Ook zien we de aantallen van de verstrekt uitkeringen in 2026 toenemen. Op dit moment is nog niet in te schatten of de extra uitgaven uit de BUIG gelden gefinancierd kunnen worden. In de Berap najaar wordt dit nader bepaald en in de begroting 2026 verwerkt.

Op grond van de hierboven genoemde redenen en omdat in september 2026 nog een aanpassing op het budget plaatsvindt, wordt de aanpassing van de BUIG-bijstelling budgetneutraal verwerkt.

Bij dit product is geen sprake van reservemutaties.

626.81 Armoedebestrijding

De lasten worden verhoogd in de begroting 2026 op dit product met € 400.000. Dit heeft de volgende reden:

In juli 2025 is het Maatschappelijk Meedoen Budget verhoogd met het flexbudget. Deze is bedoeld om tegenvallers en misrekeningen van inwoners op te vangen. Hiermee zijn de kosten van het MMB verhoogd. In 2025 bleven de kosten nog binnen de begroting omdat inwoners het MMB pas kregen vanaf het moment dat zij zich melden. In 2026 ontvangen zijn het hele jaar door een MMB. Daarnaast verwachten we dat het bereik van het MMB hoger is dan in 2025. Hierdoor verwachten we dat de kosten hoger zijn dan in 2025. Uitgaande van een bereik van 50% zijn de kosten circa € 1,5 miljoen.

Op de regelingen uit het Inkomenszekerheidsbeleid (Maatschappelijk Meedoen Budget, Regeling chronisch zieken en gehandicapten en de Collectieve ziektekostenverzekering) wordt in 2026 een tekort van zo'n € 600.000 verwacht. Dit heeft een structureel karakter en loopt op bij een hoger bereik.

De bijzondere bijstand maakte geen deel uit van het project Inkomenszekerheid. Er is al een paar jaar sprake van een overschot. Het overschot wordt ingeschat op € 200.000 en wordt ingezet ter dekking van het Maatschappelijk Meedoen Budget.

Alleenstaande minderjarige vreemdelingen, veelal woonachtig in Yoin, maakten eerder gebruik van het Ik doe mee fonds. Zij kunnen geen aanspraak maken op het Maatschappelijk Meedoen Budget (MMB) omdat zij onder de 18 zijn. Ze wonen vaak maar een aantal maanden bij Yoin. Voor hen zouden we graag de vergoeding vanuit het eerdere Ik doe mee fonds aan Yoin verstrekken zodat zij ervoor kunnen zorgen dat de AMV'ers gewoon kunnen meedoen aan sport en cultuur. Hiervoor is een budgetverschuiving nodig van product Armoedebestrijding naar product Sport. Het gaat om een structureel bedrag van € 8.000.

Per saldo wordt in 2026 een tekort van € 400.000 verwacht. Dit betreft een structurele verhoging.

Bij de reservemutaties is geen sprake van een bijstelling van de stortingen/onttrekkingen in de begroting 2026 op dit product.

650.00 Kinderopvang

Geen grote afwijkingen in de baten/lasten (vóór reservemutaties) bij dit product in de begroting 2026.

Bij de reservemutaties is geen sprake van afwijkingen.

Financieel beeld programma 1 Wageningen sociaal

Exploitatie (x € 1.000)	Begroting 2026 na 1e wijziging	Mutaties Berap Voorjaar 2026	Begroting 2026 na Berap Voorjaar
01 Wageningen sociaal	-61.578	-342	-61.920
Saldo van baten en lasten	-61.578	-342	-61.920
01 Wageningen sociaal	560	224	784
Mutaties reserves	560	224	784
Gerealiseerd resultaat	-61.018	-118	-61.136

Samenvatting financiële afwijkingen programma 1 Wageningen sociaal

Product (x € 1.000)	Exploitatie excl. Reservemutaties Saldo Reservemutaties		
110.00 Openbare orde en veiligheid	-9	15	6
120.00 Brandweezorg	-37	-	-37
120.20 Rampenbestrijding	-81	-	-81
420.00 Openbaar basisonderwijs	-	-	-
421.00 Bijzonder basisonderwijs	-	-	-
430.00 Openbaar speciaal basisonderwijs	-	-	-
450.00 Onderwijshuisvesting	-	-	-
480.00 Gemeenschapp. baten en lasten onderwijs	-	-	-
510.00 Openbaar bibliotheekwerk	-33	-	-33
511.10 Vrede- en ontwikkelingssamenwerking	-	-	-
530.00 Sport	47	-	47
540.00 Bevordering kunst en cultuur	-50	-	-50
541.00 Musea	-	-	-
541.20 Oud Archief	-	-	-
580.00 Mediabeleid	-	-	-
610.00 Samen Wageningen	-	-	-
625.00 Beleidsdomein ondersteunen van vrijwilligerswerk	-	-	-
625.20 Beleidsdomein gehandicapten	-	-	-
625.30 Beleidsdomein vluchtelingenbeleid	830	127	957
625.40 Beleidsdomein ondersteunen van mantelzorg	-	-	-
625.50 Beleidsdomein leefbaarheid/Soc. Veiligheid	-82	82	-
625.80 Beleidsdomein gezondheidsbeleid	-6	-	-6
625.90 Beleidsdomein cultuur als middel participatie	-	-	-
626.10 Integrale toegang en algemeen sociaal domein	-27	-	-27
626.20 Burgerkracht en innovatie	-	-	-
626.30 Werkgelegenheid	75	-	75
626.31 WSW en beschut werk	34	-	34
626.60 WMO	-233	-	-233
626.61 Jeugd	-371	-	-371
626.70 Sociale zekerheid	-	-	-

Product (x € 1.000)	Exploitatie excl. Reservemutaties	Saldo
626.81 Armoedebestrijding	-400	-400
650.00 Kinderopvang	-	-
Totaal	-342	224 -118

Bijlage 3. Afwijkingen programma 2 Wageningen Fysiek

Beleidsmatige afwijkingen programma 2 Wageningen Fysiek

Voorlopig worden geen beleidsinhoudelijke afwijkingen voor dit programma verwacht.

Financiële afwijkingen programma 2 Wageningen Fysiek

Per saldo leidt programma 2 tot een nadeel van € 1.622.000. De grootste afwijkingen zitten bij klimaat en energie, beheer van de openbare ruimte, mobiliteit, volkshuisvesting en vastgoed.

De grootste lastenstijging zit bij klimaat- en energiebeleid. Deze hangt vooral samen met de inzet van CDOKE-middelen en de verwerking van middelen voor klimaat- en energiec capaciteit.

Gemeentebreed moet deze mutatie worden gelezen in samenhang met de algemene uitkering en de interne doorbelasting van personele inzet.

Bij wijk- en buurtbeheer stijgen de lasten door areaaluitbreiding, het niet haalbaar blijken van een eerder ingeboekte stelpost, hogere kosten voor inzet van WSW-medewerkers en extra werkzaamheden in de openbare ruimte. Dit maakt zichtbaar dat beheerbudgetten moeten aansluiten op het werkelijke areaal en de werkelijke kostenontwikkeling.

Bij mobiliteit zijn de belangrijkste afwijkingen de uitvoering van voorstellen uit het inwonersakkoord en de hogere kosten voor gladheidsbestrijding. Daarnaast zijn er reservebewegingen bij parkeren en kapitaallasten van fietsprojecten.

Naast exploitatiemutaties bevat programma 2 meerdere investeringskredieten. Het gaat onder meer om versneld verleden van openbare verlichting, aanpassing van het Havenkantoor, vervanging van speeltoestellen, materieel voor de buitendienst, een laadplein op de Stadswerf en hogere investeringskosten op de begraafplaats door niet-compensabele btw.

140.00 Dierenwelzijn

Geen grote afwijkingen in de baten/lasten (vóór reservemutaties) bij dit product in de begroting 2026.

Bij de reservemutaties is geen sprake van afwijkingen.

210.00 Wegen, straten en pleinen

De lasten (vóór reservemutaties) worden verhoogd in de begroting 2026 bij dit product met € 100.000. Dit heeft de volgende reden:

Vanwege de aanhoudende en intensieve sneeuwval in de maanden januari en februari zijn de uitgaven voor gladheidsbestrijding in 2026 aanzienlijk hoger uitgevallen dan vooraf geraamd. De frequentie en duur van de winterse omstandigheden hebben geleid tot een verhoogde inzet van materieel, personeel en strooimiddelen. Hierdoor is het beschikbare budget voor gladheidsbestrijding eerder en in grotere mate aangesproken dan bij de oorspronkelijke begroting werd voorzien.

Om de continuïteit van de gladheidsbestrijding te waarborgen en de ontstane meerkosten op te vangen, wordt voorgesteld het budget voor 2026 met € 100.000 naar boven bij te stellen.

Bij de reservemutaties is geen sprake van afwijkingen.

210.10 Nutsbedrijven en derden

Geen grote afwijkingen in de baten/lasten (vóór reservemutaties) bij dit product in de begroting 2026.

Bij de reservemutaties is geen sprake van afwijkingen.

210.50 Openbare verlichting

Geen grote afwijkingen in de baten/lasten (vóór reservemutaties) bij dit product in de begroting 2026.

Verzoek om aanvullend investeringskrediet ter grootte van € 1.250.000 voor het versneld verleden van lichtmasten.

Om de ambities uit het Klimaatakkoord in 2030 te realiseren moet het huidige tempo van het toepassen van ledverlichting -het zogenaamde verleden- worden aangepast. In de beheernotitie openbare verlichting 2026-2030 die door het college is vastgesteld, is daarom opgenomen dat in de lichtmasten binnen de gemeente Wageningen versneld LED-verlichting wordt aangebracht. Naar verwachting leidt dit na 2030 tot een besparing op het energieverbruik van 10-15%. Via deze bestuursrapportage wordt het hiervoor benodigde investeringskrediet aangevraagd.

Bij de reservemutaties is geen sprake van afwijkingen.

211.00 Verkeersmaatregelen

De lasten (vóór reservemutaties) worden verhoogd in de begroting 2026 op dit product met € 180.000. Dit heeft de volgende reden:

In december 2024 is het [Plan van Aanpak inwonersberaad](#) door de raad vastgesteld. Daarna zijn voorbereidingen gestart en ontvingen 6.000 inwoners in januari 2025 een uitnodiging. Uiteindelijk namen 120 deelnemers – inclusief ondernemers, ambtenaren en politici – deel aan vijf fysieke bijeenkomsten en aanvullende online- en andere bijeenkomsten. Op 14 juni 2025 presenteerden de thema groepen hun voorstellen, waarna 55 voorstellen werden aangenomen en het inwonersakkoord vormden. Uw raad heeft via [raadsbesluit](#) op 10 november 2025 positief besloten over het collegeadvies om de 55 voorstellen uit het inwonersakkoord over te nemen. Conform beslispunten 4 en 5 van het raadsvoorstel wordt er in 2026 eenmalig € 80.000 beschikbaar gesteld voor experimenten en communicatie en structureel € 100.000 voor kleine verkeerskundige maatregelen.

Verzoek om uitvoeringskrediet ter grootte van € 160.000 voor het onderhoud inzake verkeersregelinstallaties:

Zoals reeds benoemd in de voorjaarsbrief dienen er ten aanzien van de verkeersregelinstallaties de komende jaren op 5 locaties masten en kabels vervangen te worden, conform het meerjarenonderhoudsplan. Via deze bestuursrapportage wordt het hiervoor benodigde uitvoeringskrediet aangevraagd.

Bij de reservemutaties is sprake van een bijstelling van de onttrekkingen in de begroting 2026 op dit product van € 32.000 . Dit heeft de volgende reden:

In deze bestuursrapportage wordt de geraamde onttrekking aan de reserve ter dekking van kapitaallasten voor de projecten *Veilige, logische en aantrekkelijke fietsroutes* gecorrigeerd. De onttrekking wordt verlaagd, omdat een project een jaar langer doorloopt, waardoor de kapitaallasten een jaar later worden gerealiseerd. Daarnaast vallen de te dekken kapitaallasten van een ander project lager uit. Met deze bijstelling wordt de onttrekking aan de reserve in lijn gebracht met de werkelijke kapitaallasten van deze projecten.

214.00 Parkeervoorzieningen

Geen grote afwijkingen in de baten/lasten (vóór reservemutaties) bij dit product in de begroting 2026.

Bij de reservemutaties is sprake van een bijstelling van de onttrekkingen in de begroting 2026 op dit product van € 62.000 . Dit heeft de volgende reden:

Als gevolg van het voor 2026 geraamde exploitatieoverschot wordt de begrote onttrekking aan de Egalisatiereserve parkeergelden neerwaarts bijgesteld, aangezien een lagere inzet van middelen uit deze reserve noodzakelijk is.

221.00 Rijnhaven

Bij de reservemutaties is sprake van een bijstelling in de begroting 2026 op dit product van € 171.000 . Dit heeft de volgende reden:

Als gevolg van het voor 2026 geraamde exploitatietekort wordt de begrote dotatie aan de Egalisatiereserve onderhoud haven van € 107.000 teruggedraaid en wordt een aanvullende onttrekking van € 64.000 geraamd. Hiermee wordt voorzien in een hogere inzet van middelen uit deze reserve.

Bij de reservemutaties is sprake van een bijstelling van onttrekking in de begroting 2026 op dit product van € 116.000. Dit heeft de volgende reden:

Het Havenkantoor wordt verduurzaamd en gelijktijdig aangepast om de multifunctioneel gebruik mogelijk te maken. Na uitvoering van de werkzaamheden is het Havenkantoor volledig gasloos. Er wordt voorgesteld om het krediet voor het Havenkantoor (7422059) te verhogen met een bedrag van € 116.000.

223.00 Veerdiensten

De baten (vóór reservemutaties) worden verhoogd in de begroting 2026 bij dit product met € 92.000. Dit heeft de volgende reden:

In 2025 is het Lexkesveer door het college aangewezen als Dienst van Algemeen Economisch Belang (DAEB). Na aanwijzing als DAEB is er van de provincie Gelderland een subsidie ontvangen ter compensatie van het exploitatietekort over 2025.

Bij de reservemutaties is geen sprake van afwijkingen.

310.00 Markten

Geen grote afwijkingen in de baten/lasten (vóór reservemutaties) bij dit product in de begroting 2026.

Bij de reservemutaties is geen sprake van afwijkingen.

310.10 Bevordering handel en ambacht

Geen grote afwijkingen in de baten/lasten (vóór reservemutaties) bij dit product in de begroting 2026.

Bij de reservemutaties is geen sprake van afwijkingen.

310.20 Bevordering bedrijfsvestigingen

Geen grote afwijkingen in de baten/lasten (vóór reservemutaties) bij dit product in de begroting 2026.

Bij de reservemutaties is geen sprake van afwijkingen.

541.10 Cultuurhistorie

Geen grote afwijkingen in de baten/lasten (vóór reservemutaties) bij dit product in de begroting 2026.

Bij de reservemutaties is geen sprake van afwijkingen.

560.00 Wijk- en buurtbeheer

De lasten worden verhoogd in de begroting 2026 op dit product met € 490.000. Dit heeft de volgende reden:

- Het laten vrijvallen van de stelpost onder product Plantsoenen wat een voordeel van € 130.000 moest opleveren, bedoeld om met een "externe partner een strategisch plan te ontwikkelen voor uitvoering onderhoud buitenruimte, inclusief slimme inzet van middelen". Dit is in 2023 geïntroduceerd maar niet haalbaar gebleken. (Nadeel)
- Het accres groen is gegroeid waarvoor een structurele verhoging € 104.000 van het exploitatiebudget Plantsoenen nodig is. De locaties ten grondslag voor deze verhoging zijn: Kortenoord, Zoombos, Hondenspeelplekken, Churchillweg fase 1, t Pasje, vaste planten op de Markt (kerk) en diverse groen vakken en verticaal groen rond gemeentelijk vastgoed en vergroeningslocaties binnenstad.
- Het accres bomen is met 351 stuks gegroeid waarvoor een structurele verhoging € 8.800 van het exploitatiebudget Bomen nodig is.
- Voor het schonen van de bermen in het kader van herstel van de terreingrenzen in Wageningen Hoog is een eenmalig budget nodig van € 75.000. We maken ruimten voor kabel- en leiding tracés, verbeteren verkeersveiligheid door het verwijderen van ongewenste particuliere beplanting in de bermen.
- Voor de jaarlijkse vergoedingen van de leden van de Bergcommissie is een tekort van € 20.000 (Nadeel) op het product Wijkbeheer Wageningse Berg. Dit budget structureel met € 20.000 ophogen. Sinds 2026 worden deze kosten op dit exploitatiebudget geboekt.
- In het vastgestelde [bomenbeleidsplan](#) is vanaf 2026 een bedrag van € 40.000 (Nadeel) opgenomen voor de inzet van een groene BOA, om problemen bij het werken rond bomen te herkennen en om schade aan bomen of de groeiplaats te herkennen en de juiste plek te melden. De groen BOA wordt ook ingezet op handhaving van her plant plicht en illegale kap. Het structurele financiële effect vanaf 2027 is meegenomen in de Voorjaarsbrief 2026.
- Jaarlijks worden de kosten voor de inzet van WSW-medewerkers intern doorbelast aan het product Plantsoenen. In 2025 is overeenstemming bereikt in de arbeidsmarktregio over het verhogen van de inleenvergoedingen voor medewerkers uit de Wet sociale werkvoorziening. Deze verhoging nemen we mee in de Berap voorjaar, voor (nadeel) € 112.000. Met de voorgestelde begrotingswijziging wordt het effect voor 2026 budgetneutraal verwerkt, aangezien de lasten binnen Plantsoenen worden gecompenseerd door een overeenkomstige opbrengst binnen het product WSW en beschut werk.

Aanvraag nieuwe kredieten:

- Verzoek om aanvullend investeringskrediet ter grootte van € 170.000 voor de vervanging van speeltoestellen bij 3 speelplekken. Via deze tussenrapportage vragen wij de raad om aanvullend investeringskrediet voor de vervanging van speeltoestellen bij drie speelplekken. Om de bijbehorende kapitaallast te dekken wordt uit de egaliseringsreserve Beheer openbare ruimte (BOR) € 170.000 onttrokken en toegevoegd aan de bestemmingsreserve dekking kapitaallasten investeringen, waardoor sprake is van een budgettaire neutrale mutatie in de (meerjaren-)begroting.
- Verzoek om aanvullend investeringskrediet ter grootte van € 117.500 voor de aanschaf van een minigraver (€ 50.000) en de aanschaf van een front dek maaier (€ 67.500). Voorgesteld wordt een minigraver aan te schaffen ter ondersteuning van diverse werkzaamheden in de openbare ruimte, waaronder grondwerk, onderhoud en herstelwerkzaamheden. De inzet van deze machine draagt bij aan vermindering van de fysieke belasting, een efficiëntere uitvoering van werkzaamheden en een toekomstbestendige en professioneel uitgeruste buitendienst. Daarnaast wordt voorgesteld een frontdek-cirkelmaaier met cabine aan te schaffen voor het uitvoeren van maaierwerkzaamheden aan gazons en hondenvelden. Deze machine vergroot de maaicapaciteit, verbetert de arbeidsomstandigheden, vermindert de fysieke belasting en draagt bij aan een hogere productiviteit en continuïteit van de werkzaamheden.

- Verzoek om aanvullend investeringskrediet ter grootte van € 149.500 voor het laadplein op de Stadswerf. In het voorjaar van 2025 is het aanbestedingstraject voor de vervanging van het wagenpark gestart, waarbij wordt ingezet op elektrische voertuigen. Levering wordt verwacht in de tweede helft van 2026. Voor de laadvoorziening wordt op de stadswerf een laadplein gerealiseerd. Via deze bestuursrapportage wordt het hiervoor benodigde investeringskrediet aangevraagd. De bijbehorende kapitaallasten zijn al verwerkt in de begroting.

710.10 Plaagdierbestijding

Geen grote afwijkingen in de baten/lasten (vóór reservemutaties) bij dit product in de begroting 2026.

Bij de reservemutaties is geen sprake van afwijkingen.

721.00 Afvalverwijdering en -verwerking

Bij de reservemutaties is sprake van een bijstelling van de onttrekkingen in de begroting 2026 op dit product van € 22.000 . Dit heeft de volgende reden:

Als gevolg van het voor 2026 geraamde exploitatietekort wordt de onttrekking aan de Egalisatiereserve afval opgehoogd. Hiermee wordt voorzien in een hogere inzet van middelen uit deze reserve.

722.00 Riolering en waterzuivering

Geen grote afwijkingen in de baten/lasten (vóór reservemutaties) bij dit product in de begroting 2026.

Bij de reservemutaties is geen sprake van afwijkingen.

722.10 Waterkering, afwatering en landaanwinning

Geen grote afwijkingen in de baten/lasten (vóór reservemutaties) bij dit product in de begroting 2026.

Bij de reservemutaties is geen sprake van afwijkingen.

723.00 Energiebeheer

De lasten (vóór reservemutaties) worden verhoogd in de begroting 2026 op dit product met € 779.000. Dit heeft de volgende reden:

Het Rijk stelt via de tijdelijke regeling 'capaciteit decentrale overheden voor klimaat- en energiebeleid' (CDOKE) middelen beschikbaar ter stimulering van klimaat- en energiebeleid. De inzet van capaciteit, onder meer ten behoeve van netcongestie en vastgoedbeheer, wordt tot en met 2026 gefinancierd uit deze CDOKE-middelen. Dit leidt op dit product tot een verhoging van de lasten met € 536.000, terwijl op product 923.00 Bedrijfsvoering een overeenkomstige verlaging van de lasten plaatsvindt. Per saldo heeft deze mutatie geen effect op het totaal van de gemeentelijke begroting.

Met ingang van begrotingsjaar 2026 wordt de SPUK CDOKE omgezet in een decentralisatie-uitkering (DU) CDOKE, die onderdeel uitmaakt van de algemene uitkering. In de Septembercirculaire 2025 is voor deze DU een budgetreservering van € 143.000 voor het jaar 2026 opgenomen. De verwerking van deze budgetreservering vindt plaats in deze bestuursrapportage en leidt tot een ophoging van het lastenbudget in 2026.

Bij de budgetoverhevelingen van 2025 naar de begroting 2026 is een bedrag van € 100.000 gereserveerd in de bestemmingsreserve meerjarige projecten ten behoeve van windonderzoeken. In deze bestuursrapportage wordt voorgesteld dit bedrag aan de bestemmingsreserve te onttrekken en het budget met dit bedrag op te hogen. Deze mutatie is budgettair neutraal en heeft geen effect op het begrotingssaldo.

Bij de reservemutaties is sprake van een bijstelling van de onttrekkingen in de begroting 2026 op dit product van € 100.000 . Dit heeft de volgende reden:

Voorgesteld wordt om het bedrag van € 100.000 te onttrekken aan de bestemmingsreserve meerjarige projecten ten behoeve van windonderzoeken.

723.10 Milieubeheer

Geen grote afwijkingen in de baten/lasten (vóór reservemutaties) bij dit product in de begroting 2026.

Bij de reservemutaties is geen sprake van afwijkingen.

724.00 Beheer begraafplaats

De lasten (vóór reservemutaties) worden verhoogd in de begroting 2026 bij dit product met € 18.000.

Investeringskredieten gebouwen op de begraafplaats

In de programmabegroting 2026-2029 heeft de raad ingestemd met het verlenen van 3 investeringskredieten op de begraafplaats De Leeuwerenk voor de renovatie van het Baarhuis, het realiseren van nieuwe huisvesting/opslag en kantoor en het toekomstbestending maken van de aula voor een bedrag van € 1,25 miljoen.

Abusievelijk is er in de berekening uitgegaan van bedragen exclusief btw. De btw op begraafplaatsplaatsen is echter niet compensabel via het btw-compensatiefonds, maar is kostprijsverhogend. Daarom is noodzakelijk om het investeringskrediet op te hogen met € 262.000. De daaruit voortvloeiende hogere afschrijvingslasten (€ 2.000 in 2027 en € 8.000 vanaf 2028) zullen in de begroting 2027-2030 worden meegenomen.

Beheer en onderhoud plantsoenen en begraafplaats

In 2025 hebben de gemeenten in de arbeidsmarktregio afspraken gemaakt over het verhogen van de inleenvergoedingen voor medewerkers uit de Wet sociale werkvoorziening (WSW) en beschut werk, inclusief de wijze van jaarlijkse indexering. Dit leidt aan de ene kant tot hogere inkomsten, en aan de andere kant tot hogere kosten. In Wageningen worden deze medewerkers onder meer ingezet bij het beheer en onderhoud van plantsoenen en begraafplaatsen. De hogere inkomsten die voortkomen uit deze aangepaste vergoedingen zijn al verwerkt in de meerjarenbegroting. De daarmee samenhangende hogere kosten voor het beheer en onderhoud van de openbare ruimte zijn per abuis nog niet verwerkt. Dit is opgenomen in de Voorjaarsbrief 2026 maar is ook van toepassing in 2026. Voor de begraafplaats gaat het om een bedrag van € 18.000. Voor het overige deel wordt verwezen naar product 560.00 Wijk- en buurtbeheer.

Bij de reservemutaties is geen sprake van een bijstelling van de stortingen/onttrekkingen in de begroting 2026.

810.00 Ruimtelijke beleid

De baten worden verhoogd in de begroting 2026 op dit product met € 951.000. Dit heeft de volgende reden:

In 2026 ontvangt de gemeente van de provincie Gelderland een subsidiebijdrage van € 951.000 in het kader van het 'Maatregelpakket Stedelijke Voorzieningen'. Deze middelen worden geoormerkt voor de uitvoering van de projecten Junushoff en de realisatie van een tijdelijke parkeervoorziening bij de Gevangentoren. Vooruitlopend op de daadwerkelijke besteding worden de ontvangen middelen toegevoegd aan de reserve Meerjarige projecten. Deze mutatie is budgettair neutraal en heeft geen effect op het begrotingssaldo. Aanwending van de middelen in deze reserve vindt plaats conform de uitvoering van de genoemde projecten.

De lasten worden verhoogd in de begroting 2026 op dit product met € 207.000. Dit heeft de volgende reden:

Bij de budgetoverheveling 2025 is een bedrag van € 100.000 gereserveerd in de bestemmingsreserve meerjarige projecten ten behoeve van het opstellen uitvoeringsprogramma "In de binnenstad ruimte geven aan nieuwe vormen van ondernemen". In deze bestuursrapportage wordt voorgesteld dit bedrag aan de bestemmingsreserve te onttrekken en het budget met dit bedrag op te hogen. Deze mutatie is budgettair neutraal en heeft geen effect op het begrotingssaldo.

In de bestuursrapportage najaar 2025 is het restantbudget voor het Soortenmanagementplan (SMP) ter hoogte van € 85.000 toegevoegd aan de algemene bestemmingsreserve, aangezien het beschikbare budget als gevolg van nieuwe richtlijnen van de provincie Gelderland in 2025 niet volledig tot besteding is gekomen. Om te kunnen voldoen aan de geactualiseerde provinciale eisen is dit restantbudget via de bestuursrapportage najaar 2025 overgeheveld naar 2026. Voorgesteld wordt om een bedrag van € 85.000 te onttrekken aan de algemene bestemmingsreserve en toe te voegen aan de exploitatie, zodat het in 2026 kan worden ingezet voor het opstellen van het Soortenmanagementplan. Deze mutatie is budgettair neutraal en heeft geen effect op het begrotingssaldo.

Vanuit de Maatschappelijke Investeringsagenda (MIA) is een budget van € 3.000.000 beschikbaar gesteld voor vergroeningsprojecten. Voor het onderdeel 'Programmamanagement MIA vergroening' is in 2026 een bedrag van € 52.000 benodigd. Bij de jaarrekening 2025 is reeds € 30.000 overgeheveld naar 2026. Voorgesteld wordt om het resterende bedrag van € 22.000 te onttrekken aan de daarvoor bestemde MIA-reserve. Deze mutatie is budgettair neutraal en heeft geen effect op het begrotingssaldo.

Bij de reservemutaties is sprake van een bijstelling in de begroting 2026 op dit product van € 744.000 . Dit heeft de volgende reden:

Voorgesteld wordt om een bedrag van € 951.000 te doteren aan de reserve Meerjarige projecten in verband met de ontvangen subsidiebijdrage van de provincie Gelderland in het kader van het 'Maatregelpakket Stedelijke Voorzieningen'.

Voorgesteld wordt om in totaal € 207.000 te onttrekken aan reserves in verband met bovengenoemde ophogingen van de lastenbudgetten.

810.20 Ruimtelijke beheer

Geen grote afwijkingen in de baten/lasten (vóór reservemutaties) bij dit product in de begroting 2026.

Bij de reservemutaties is geen sprake van afwijkingen.

810.30 Bestemmingsplannen

Geen grote afwijkingen in de baten/lasten (vóór reservemutaties) bij dit product in de begroting 2026.

Bij de reservemutaties is geen sprake van afwijkingen.

810.40 Kostenverhaallocaties

De lasten worden verlaagd in de begroting 2026 op dit product met € 27.000. Dit heeft de volgende reden:

Vastgesteld wordt dat het budget reeds meerdere jaren niet wordt aangewend. De hiermee samenhangende lasten worden rechtstreeks aan projecten toegerekend als externe plankosten en conform de vastgestelde systematiek doorbelast aan projectontwikkelaars.

820.00 Volkshuisvesting

De lasten worden verhoogd in de begroting 2026 op dit product met € 151.000. Dit heeft de volgende reden:

Via de decembercirculaire 2025 is in 2025 een incidenteel bedrag van € 86.000 ontvangen ten behoeve van de invoering van de Wet versterking regie volkshuisvesting. Deze middelen zijn in 2026 nodig voor de verdere uitvoering, waaronder het opstellen van het volkshuisvestingsprogramma.

Bij de behandeling van de meerjarenprogrammabegroting 2026-2029 is motie 3M5 – doorstroom door verhuiscoach aangenomen. In deze motie is aangegeven, vooruitlopend op het onderzoek, €25.000,- aan budget op te nemen in de bestuursrapportage voorjaar 2026. Uit het gedane onderzoek blijkt dat om een goed beeld te krijgen van de effectiviteit de pilot één jaar zou moeten duren en 2 dagen per week aan inzet van een verhuiscoach/passend wonen coach vraagt. De totale kosten komen hiermee uit op €65.000,-. Provincie Gelderland heeft toegezegd aanvullend te ondersteunen in de kwartiermakersfase.

Bij de reservemutaties is geen sprake van afwijkingen.

820.10 Exploitatie verspreid woningbezit

Geen grote afwijkingen in de baten/lasten (vóór reservemutaties) bij dit product in de begroting 2026.

Bij de reservemutaties is geen sprake van afwijkingen.

821.00 Stadsvernieuwing

Geen grote afwijkingen in de baten/lasten (vóór reservemutaties) bij dit product in de begroting 2026.

Bij de reservemutaties is geen sprake van afwijkingen.

822.10 Woonruimte zorg

Geen grote afwijkingen in de baten/lasten (vóór reservemutaties) bij dit product in de begroting 2026.

Bij de reservemutaties is geen sprake van afwijkingen.

822.30 Vastgoedsysteem

Geen grote afwijkingen in de baten/lasten (vóór reservemutaties) bij dit product in de begroting 2026.

Bij de reservemutaties is geen sprake van afwijkingen.

825.00 Omgevingsvergunning

Geen grote afwijkingen in de baten/lasten (vóór reservemutaties) bij dit product in de begroting 2026.

Bij de reservemutaties is geen sprake van afwijkingen.

830.00 Grondexploitatie

De lasten worden verhoogd in de begroting 2026 op dit product met € 139.500. Dit heeft de volgende reden:

In 2026 wordt gestart met de verkenning naar de ontwikkeling van parkeren en wonen in de Gerdesstraat. De hiermee samenhangende interne kosten (€ 39.500) zijn doorbelast en worden als budget opgenomen in het nieuw te vormen grootboek 32389365 – OHW Gerdesstraat.

Als gevolg van het vertrek van de planeconoom en de tijdelijke inhuur van vervanging wordt voor 2026 een bedrag van € 70.000 opgenomen. De verwachting is dat vóór het einde van 2026 in de structurele invulling van deze functie wordt voorzien.

Daarnaast is op korte termijn aanvullend budget noodzakelijk, € 30.000, voor het uitvoeren van onderzoeken naar bouwgronden, waaronder taxaties en overige voorbereidende werkzaamheden. Met deze middelen kunnen de hieruit voortvloeiende lasten worden gedekt.

830.10 Exploitatie vastgoed

De lasten worden verhoogd in de begroting 2026 op dit product met € 215.000. Dit heeft de volgende reden:

- Binnen het product is de locatie Zeemanstraat 1 toegevoegd als nieuwe accommodatie. Voor deze locatie is een MJOP opgesteld. Om het onderhoudsniveau en de beheersbaarheid van de locatie te borgen, is in 2026 een investering van € 134.000 noodzakelijk. De hieruit voortvloeiende lasten worden gedekt vanuit de nieuw gevormde voorziening groot onderhoud gebouwen. Voor overige kosten zoals het vaststellen van nieuwe overeenkomsten voor onderhoud en onvoorzienbaar onderhoud nemen we een post op van € 18.000.
- Binnen het product onroerend goed algemeen hogen we het budget voor extern advies op met € 8200. Dit budget wordt (totaal € 30.000) gebruikt om op korte termijn diverse onderzoekskosten en taxatiekosten te dekken bij het ontwikkelen naar nieuw bouwgrond of vastgoed.
- In de voorjaarsbrief 2026 is de uitbreiding van team vastgoedbeheer binnen dit product opgenomen. Van de totale uitbreiding van 2,42 FTE wordt 1,89 FTE gedekt middels de CDOKE-gelden, voor de resterende 0,53 FTE leidt dit tot extra lasten van € 55.000.

Bij de reservemutaties is sprake van een bijstelling van de onttrekkingen in de begroting 2026 op dit product van € 134.000. Dit heeft de volgende reden:

Voor de lasten voor het groot Onderhoud aan de Zeemanstraat wordt er een onttrekking uit de voorziening groot onderhoud gebouwen gedaan. (voordeel) van € 134.000

Financieel beeld programma 2 Wageningen fysiek

Exploitatie (x € 1.000)	Begroting 2026 na 1e wijziging	Mutaties Berap Voorjaar 2026	Begroting 2026 na Berap Voorjaar
02 Wageningen fysiek	-14.621	-1.211	-15.832
Saldo van baten en lasten	-14.621	-1.211	-15.832
02 Wageningen fysiek	-628	-411	-1.039
Mutaties reserves	-628	-411	-1.039
Gerealiseerd resultaat	-15.249	-1.622	-16.871

Samenvatting financiële afwijkingen programma 2 Wageningen fysiek

Product (x € 1.000)	Exploitatie excl. Reservemutaties	Reservemutaties	Saldo
140.00 Dierenwelzijn	-	-	-
210.00 Wegen, straten en pleinen	-100	-	-100
210.10 Nutsbedrijven en derden	-	-	-
210.50 Openbare verlichting	-	-	-

Product (x € 1.000)	Exploitatie excl. Reservemutaties	Reservemutaties	Saldo
211.00 Verkeersmaatregelen	-180	-33	-213
214.00 Parkeervoorzieningen	-	-62	-62
221.00 Rijnhaven	-	171	171
223.00 Veerdiensten	92	-	92
310.00 Markten	-	-	-
310.10 Bevordering handel en ambacht	-15	-	-15
310.20 Bevordering bedrijfsvestigingen	15	-	15
541.10 Cultuurhistorie	-	-	-
560.00 Wijk- en buurtbeheer	-490	-	-490
710.10 Plaagdierbestijding	-	-	-
721.00 Afvalverwijdering en -verwerking	-	22	22
722.00 Riolering en waterzuivering	-	-	-
722.10 Waterkering, afwatering en landaanwinning	-	-	-
723.00 Energiebeheer	-779	100	-679
723.10 Milieubeheer	-	-	-
724.00 Beheer begraafplaats	-18	-	-18
810.00 Ruimtelijke beleid	744	-744	-
810.20 Ruimtelijke beheer	-	-	-
810.30 Bestemmingsplannen	-	-	-
810.40 Kostenverhaalallocaties	27	-	27
820.00 Volkshuisvesting	-151	-	-151
820.10 Exploitatie verspreid woningbezit	-	-	-
821.00 Stadsvernieuwing	-	-	-
822.10 Woonruimte zorg	-	-	-
822.30 Vastgoedsysteem	-	-	-
825.00 Omgevingsvergunning	-1	-	-1
830.00 Grondexploitatie	-140	-	-140
830.10 Exploitatie vastgoed	-215	134	-81
Totaal	-1.211	-411	-1.622

Bijlage 3. Afwijkingen programma 3 bestuur & Organisatie

Beleidsmatige afwijkingen programma 3 Bestuur en organisatie

Voorlopig worden geen beleidsinhoudelijke afwijkingen voor dit programma verwacht.

Financiële afwijkingen programma 3 Bestuur en Organisatie

Het resultaat van programma 3 is in totaal **€ 1.262.000 voordeliger** dan begroot.

Verklaring:

- een stijging van de algemene uitkering in 2026 met € 1.583.000 , overeenkomstig de uitkomsten van de septembercirculaire 2025 en de decembercirculaire 2025;
- een (structureel) lagere dividenduitkering bij de BNG-aandelen, een verlaging van de baten in de begroting 2026 met € 55.000;
- een verhoging van de lasten met in totaal € 266.000 bij de producten 923.00 Bedrijfsvoering, 925.00 Fitte organisatie en 926.00 Digitale organisatie.

Voor een meer gedetailleerde toelichting van de begrotingsmutaties wordt verwezen naar de hierna opgenomen toelichtingen bij de producten van programma 3.

001.00 Bestuursorganen (Raad)

Geen grote afwijkingen in de baten/lasten (vóór reservemutaties) bij dit product in de begroting 2026.

Geen grote afwijkingen bij de reservemutaties in de begroting 2026.

001.05 Bestuursorganen (B&W)

Geen grote afwijkingen in de baten/lasten (vóór reservemutaties) bij dit product in de begroting 2026.

Geen grote afwijkingen bij de reservemutaties in de begroting 2026.

001.20 Representatie

Geen (grote) afwijkingen in de baten/lasten (vóór reservemutaties) bij dit product in de begroting 2026.

Geen (grote) afwijkingen bij de reservemutaties in de begroting 2026.

002.00 Bestuursondersteuning College van B&W

Geen grote afwijkingen in de baten/lasten (vóór reservemutaties) bij dit product in de begroting 2026.

Bij dit product is geen sprake van reservemutaties.

003.00 Burgerzaken

Geen grote afwijkingen in de baten/lasten (vóór reservemutaties) bij dit product in de begroting 2026

Dit product kent geen reservemutaties in de begroting 2026

004.00 Baten secretarieleges burgerzaken

Geen grote afwijkingen in de baten/lasten (vóór reservemutaties) bij dit product in de begroting 2026.

Dit product kent geen reservemutaties in de begroting 2026.

005.00 Bestuurlijke samenwerking

Geen grote afwijkingen in de baten/lasten (vóór reservemutaties) bij dit product in de begroting 2026.

Geen afwijkingen bij de reservemutaties in de begroting 2026.

006.00 Bestuursondersteuning Raad en Rekenkamer functie

Geen grote afwijkingen in de baten/lasten (vóór reservemutaties) bij dit product in de begroting 2026.

Geen grote afwijkingen bij de reservemutaties in de begroting 2026.

913.00 Beleggingen en overige financiële middelen

De baten (vóór reservemutaties) worden in de begroting 2026 verlaagd met € 55.000. Dit heeft de volgende reden:

In de begroting 2026 wordt het bedrag van de dividendopbrengst van de BNG-aandelen bijgesteld conform het dividendbesluit van de aandeelhouders.

In 2025 bedroeg de dividenduitkering nog € 2,51 per aandeel. In verband met de sterke terugval van de winst bij de BNG-bank in 2025 is de dividenduitkering in 2026 aanzienlijk verlaagd met 44% naar een bedrag van € 1,41 per aandeel. Het financiële nadeel in de begroting 2026 komt uit op € 55.000.

Aanvullende toelichting:

In de aandeelhoudersvergadering van 23 april 2026 is de dividenduitkering over 2025 vastgesteld. Er wordt in 2026 een bruto dividend van € 1,41 per aandeel uitgekeerd. De gemeente Wageningen is eigenaar van 50.310 BNG-aandelen en ontvangt een dividend van € 71.000. In de programmabegroting 2026 is een structureel bedrag van € 126.000 opgenomen voor de dividenduitkering op BNG-aandelen. Via deze Berap wordt de begroting 2026 bijgesteld met € 55.000. Ook in de programmabegroting 2027 wordt het bedrag van de geraamde dividendopbrengst van de BNG-aandelen structureel bijgesteld (verlaagd) op basis van de reële verwachting (een dividenduitkering van jaarlijks € 1,50 per aandeel).

Bij dit product is geen sprake van reservemutaties.

920.00 Lokale belastingen

Geen grote afwijkingen in de baten/lasten (vóór reservemutaties) bij dit product in de begroting 2026.

Geen grote afwijkingen bij de reservemutaties in de begroting 2026.

921.00 Algemene uitkering

De baten (vóór reservemutaties) worden in de begroting 2026 verhoogd met € 1.583.000. Dit heeft de volgende reden:

- hogere algemene uitkering Septembercirculaire 2025 € 1.513.000
- hogere algemene uitkering Decembercirculaire 2025 € 70.000.

Uitkomsten Septembercirculaire 2025:

De raad is eind oktober 2025 geïnformeerd over de uitkomsten van de Septembercirculaire 2025.

Vanaf het begrotingsjaar 2026 is de SPUK CDOKE (Specifieke Uitkering Capaciteit Decentrale Overheden Klimaat- en Energiebeleid) omgezet naar een decentralisatie-uitkering (DU) CDOKE, en is deze uitkering onderdeel van de algemene uitkering geworden. Per saldo is geen sprake van een hogere inkomst voor de gemeente, omdat het bedrag van de Specifieke Uitkering één op één wordt overgezet naar een decentralisatie-uitkering. Wel groeit het bedrag van de algemene uitkering in 2026 hierdoor met € 1.430.000. De CDOKE-middelen zijn ook beschikbaar voor de periode 2027 t/m 2030, maar de uitkeringsvorm ná 2026 is nog niet bepaald. De middelen voor de jaren 2027 t/m 2030 zullen waarschijnlijk als bijzondere fondsuitkering (BFU) worden uitgekeerd. Omdat de BFU nog niet is ingevoerd, worden de middelen voor 2027 t/m 2030 op een later moment overgeheveld naar het gemeentefonds.

De bestedingen van de van het Rijk ontvangen CDOKE-middelen voor klimaat- en energiebeleid worden bij product 723.00 Energiebeheer verantwoord. De begrotingsmutaties bij de uitvoeringslasten in het kader van de inzet van de decentralisatie-uitkering CDOKE zijn ook in deze bestuursrapportage opgenomen. Verwezen wordt naar de toelichtingen bij product 723.00 Energiebeheer bij programma 2.

Naast de decentralisatie uitkering CDOKE van € 1.430.000 zijn in de septembercirculaire 2025 diverse positieve en negatieve mutaties bij de algemene uitkering opgenomen, waaronder een negatieve bijstelling van het accres en verhogingen bij een aantal integratie- en decentralisatie-uitkeringen. Voor een gedetailleerd overzicht van alle bijstellingen wordt verwezen naar de informatienota Septembercirculaire 2025.

Uitkomsten Decembercirculaire 2025:

De raad is eind januari 2026 geïnformeerd over de uitkomsten van de Decembercirculaire 2025.

De stijging van de algemene uitkering wordt grotendeels veroorzaakt door de vrijval van de verdeelreserve (€ 64.000). De verdeelreserve is een vereveningsreserve, die het Rijk aanhoudt om fluctuaties in de algemene uitkering op te vangen. Een deel van deze reserve is in 2025 niet gebruikt, en wordt daarom toegevoegd aan de algemene uitkering in 2026.

Bij dit product is geen sprake van reservemutaties.

922.00 Algemene uitgaven en inkomsten

De lasten (vóór reservemutaties) worden in de begroting 2026 verlaagd bij dit product met € 25.000. Dit heeft de volgende reden:

Het in de begroting 2026 opgenomen budget over uitbestedingen & werk door derden van € 25.000 wordt volledig ingezet voor de bekostiging van de extra lasten die voortvloeien uit de herinrichting & ontwikkeling van team Finance & Control en de hiermee samenhangende incidentele extra inhuurlasten. Verwezen wordt naar de toelichtingen die bij product 923.00 Bedrijfsvoering hierover zijn opgenomen.

Bij dit product is geen sprake van afwijkingen bij de begrote reservemutaties.

923.00 Bedrijfsvoering

De lasten (vóór reservemutaties) worden verhoogd in de begroting 2026 bij dit product met € 605.000. Dit heeft de volgende reden:

Financiële nadelen bij de lasten, in totaal € 1.098.000:

- Reiskostenvergoeding woon-werk € 310.000
- Herinrichting en ontwikkeling team Finance & Control € 629.000
- Hogere personele lasten, in totaal € 159.000

Financiële voordelen bij de lasten: € 493.000:

- Hogere dekking van personele lasten en overhead uit projectgelden € 493.000

Toelichting bij reiskostenvergoeding woon-werk, een structureel nadeel van € 310.000

In de voorjaarsbrief 2026 is hierover het volgende opgenomen:

In het landelijk Klimaatakkoord is afgesproken, dat werk-gerelateerde mobiliteit minder CO2 moet uitstoten. In de CAO Gemeenten 2025–2027 zijn daarom afspraken gemaakt over duurzaam woon-werkverkeer. Gemeenten zijn verplicht om per 1 januari 2026 een reiskostenregeling voor woon-werkverkeer te hanteren. Voor de gemeente Wageningen betekent dit, dat vanaf 2026 een nieuwe regeling moest worden ingevoerd. Tot en met 2025 bestond alleen een fiscale uitruilmogelijkheid van reiskosten woon-werkverkeer via het Individueel Keuzebudget (IKB) en geen vergoeding voor woon-werkverkeer.

De nieuwe regeling stimuleert het gebruik van duurzame vervoersmiddelen zoals fietsen, lopen en openbaar vervoer, terwijl de regeling ook inclusief is voor medewerkers die afhankelijk zijn van de auto. Hiermee wordt bijgedragen aan de duurzaamheidsdoelen en aan aantrekkelijk werkgeverschap. De financiële gevolgen worden ingeschat op € 310.000 per jaar. Deze raming is gebaseerd op de woon-werkafstanden van medewerkers, het geschatte aantal reisdagen en de verschillende tarieven per vervoermiddel. De werkelijke kosten kunnen hiervan afwijken. Indien dit het geval is, wordt de raad hierover via de reguliere planning- en controlcyclus geïnformeerd.

Toelichting bij de extra lasten voor Herinrichting & ontwikkeling team Finance & Control, een incidentele verhoging van de lasten in de begroting 2026 met € 629.000

De extra lasten zijn als volgt opgebouwd:

- tijdelijke personele versterking bij F&C in 2026 € 306.000
- extra capaciteit voor uitvoering herinrichting F&C en vervanging financieel systeem € 392.000
- specialistische financiële functies € 181.000

Van het extra uitvoeringsbudget van in totaal € 879.000 kan een bedrag van € 250.000 worden gefinancierd door de inzet van bestaande begrotingsbudgetten voor overhead, waardoor de meerkosten uitkomen op € 629.000.

Aanvullende toelichtingen:

In 2026 is sprake van aanvullende kosten om de continuïteit van de financiële functie te waarborgen. De dagelijkse uitvoering van administratie, control, P&C-producten, advisering en wettelijke taken wordt momenteel deels opgevangen door externe inzet vanwege openstaande vacatures en kwetsbaarheden in de bezetting. De overgang naar een stabielere en toekomstbestendige bezetting met eigen medewerkers vraagt tijdelijk om dubbele inzet, waarbij nieuwe medewerkers worden geworven, ingewerkt en begeleid, terwijl de ingehuurde medewerkers nog nodig blijven voor continuïteit, overdracht van werkzaamheden en kennisborging. De extra inzet voor ondersteuning wordt in de periode tot 1 januari 2027 geleidelijk afgebouwd, en is in 2026 met een bedrag van € 306.000 al fors lager dan in 2025, toen voor de extra inhuur een bedrag van € 500.000 is aangevraagd en toegewezen.

In 2026 wordt gestart met de voorbereiding van de aanbesteding en vervanging van het financiële systeem. Deze aanbesteding is noodzakelijk om ook in de toekomst te blijven voldoen aan eisen op het gebied van rechtmatigheid, continuïteit, beheersing en informatievoorziening. Vooruitlopend hierop wordt eerst ingezet op het verbeteren van de basis van de financiële functie. Daarbij gaat het onder andere om het uniformeren en vastleggen van processen, het verminderen van handmatig werk en de Excel-afhankelijkheid, het verbeteren van stuurinformatie en het realiseren van een eenvoudiger en beter beheersbare financiële structuur. Hiermee ontstaat een stabiel fundament voor de toekomstige systeemvernieuwing en wordt tegelijkertijd gewerkt aan beter financieel inzicht en sturing richting de financiële opgaven rondom het ravijnjaar 2028. De herinrichting van Finance & Control vraagt aanvullende tijdelijke capaciteit voor procesverbeteringen, organisatorische veranderingen en systeemvoorbereiding. Medewerkers binnen administratie, control en strategie worden actief betrokken bij het ontwerpen en implementeren van nieuwe werkwijzen. Hierdoor zijn zij tijdelijk minder beschikbaar voor reguliere werkzaamheden. Zonder aanvullende ondersteuning ontstaan risico's voor de continuïteit van de dienstverlening, de kwaliteit van de planning- en controlcyclus en de beheersbaarheid van de gemeentelijke financiën. Daarom wordt in 2026 tijdelijke aanvullende capaciteit en specialistische expertise ingezet op onder andere procesinrichting, AO/IB, rechtmatigheid, systeemvoorbereiding en data- en rapportagevraagstukken. Voor deze ontwikkelopgave is in 2026 incidenteel een aanvullend budget van € 392.000 benodigd. De inzet is tijdelijk van aard en gericht op kennisoverdracht en het structureel versterken van de eigen organisatie.

Binnen Finance & Control vraagt een aantal specialistische financiële aandachtsgebieden om verdere professionalisering. In 2026 ligt de focus daarbij primair op fiscaliteit en treasury. Versterking van de fiscale functie is noodzakelijk vanwege toenemende complexiteit rondom de BTW-wetgeving, het BTW-compensatiefonds (BCF), subsidies en samenwerkingsconstructies. Hiermee worden fiscale risico's, correcties, naheffingen en mogelijke boetes beter beheerst en wordt de organisatie minder afhankelijk van individuele kennis en handmatige werkwijzen. Voor treasury is versterking noodzakelijk vanwege de groeiende investeringsopgave van de gemeente en de wens van de raad en de coalitie om beter inzicht te krijgen in investeringen, financiering, liquiditeitsontwikkeling en de meerjarige investeringskalender. Hiermee wordt treasury steviger verbonden aan de planning- en controlcyclus en de bestuurlijke besluitvorming. Voor deze ontwikkelopgave is in 2026 incidenteel een aanvullend budget van € 181.000 benodigd. Voor de jaren daarna resteert naar verwachting alleen nog beperkte specialistische ondersteuning voor specifieke expertfuncties.

Alle extra personele inzet bij F&C is tijdelijk van aard en is gericht op kennisoverdracht en het structureel versterken van de eigen organisatie.

Toelichting bij de hogere personele lasten van € 159.000 in de begroting 2026
Dit betreft de volgende begrotingsmutaties bij de personele lasten:

- een tijdelijk projectleider Facilitair voor de begeleiding en uitvoeringscoördinatie bij het project van de herinrichting van de raadzaal, een incidenteel inhuurbudget in de begroting 2026 van € 80.000.
Het project is gestart in 2025 en loopt door tot medio 2026. In de begroting 2026 zijn nog geen inhuurkosten opgenomen voor de tijdelijke inzet van de projectleider. Het benodigde inhuurbudget wordt via deze bestuursrapportage gerealiseerd.
- tijdelijke inzet van een recruiter voor de inhuurtafel, een incidenteel inhuurbudget in de begroting 2026 van € 70.000.
Medio 2026 zijn we gestart met een inhuurtafel. Om met de nieuwe werkwijze rondom inhuurverzoeken een goede start te kunnen maken, wordt voor de begeleiding en uitvoeringscoördinatie tijdelijk een recruiter ingehuurd.
Het resultaat is één uniform, efficiënt en rechtmatig inhuurproces waarmee de organisatie aantoonbaar in control is op externe inhuur. De extra inhuurlasten in 2026 worden geraamd op € 70.000.
- een structurele uitbreiding van de personele formatie voor intensivering DIG (Diversiteit, Inclusie & Gelijkwaardigheid) met 12 uur per week (0,33 fte) vanaf 1-10-2026, extra lasten in de begroting 2026 voor 3 maanden: € 9.000.
Deze mutatie is ook in de Voorjaarsbrief 2026 opgenomen. In de voorjaarsbrief 2026 is hierover het volgende toegelicht:
Op 10 februari 2026 heeft de raad de 'Uitgangspunten voor beleid naar een inclusief Wageningen' vastgesteld. Deze uitgangspunten voegen vier nieuwe inhoudelijke programmalijnen toe aan het huidige DIG-beleid, waaronder programmalijn 1: Gemeente Wageningen, een diverse en inclusieve organisatie. In de uitwerking van programmalijn 1 is aangegeven, dat de uitvoering moet worden gezien als een meerjarig traject, dat om extra capaciteit en middelen vraagt. We kijken daarbij wat mogelijk is binnen de bestaande capaciteit, maar zien tegelijkertijd dat er ook iets extra nodig is. Hiermee wordt de uitvoeringskracht van programmalijn 1: 'Gemeente Wageningen, een diverse en inclusieve organisatie' versterkt.

Toelichting bij hogere dekking van personele lasten en overhead uit projectgelden, een financieel voordeel bij de lasten van product 923.000 Bedrijfsvoering in de begroting 2026 van € 493.000

Het financiële voordeel heeft grotendeels betrekking op de toerekening van de personele inzet en overhead aan product 723.00 Energiebeheer voor de uitvoering van Klimaat- en Energiebeleid. De gemeente ontvangt in 2026 een decentralisatie-uitkering (DU) CDOKE (Capaciteit Decentrale Overheden Klimaat- en Energiebeleid). Deze DU is onderdeel van de uitkering uit het Gemeentefonds en vervangt de SPUK CDOKE, die de gemeente t/m 2025 van het Rijk ontving voor de uitvoering van het Klimaat- en Energiebeleid. De extra middelen van het Rijk zijn in deze Berap voorjaar 2026 verantwoord bij Product 921.00 Algemene uitkering. De geraamde bestedingen voor de uitvoering van het gemeentelijk Klimaat- en Energiebeleid zijn in deze Berap voorjaar 2026 opgenomen bij product 723.00 Energiebeheer, waarvan € 536.000 voor de personele inzet en overhead. Dit bedrag is budgetneutraal in deze bestuursrapportage verwerkt, als volgt: € 536.000 hogere lasten bij product 723.00 Energiebeheer en € 536.000 lagere lasten bij product 923.00 Bedrijfsvoering.

Daarnaast zijn er in deze Berap voorjaar 2026 bijstellingen verwerkt ten opzichte van de ramingen uit de Programmabegroting 2026 bij de toerekening van overhead aan grondexploitaties en aan projecten voor een bedrag van in totaal € 43.000 (per saldo hogere lasten bij product 923.00 Bedrijfsvoering).

Bij dit product is geen sprake van reservemutaties.

924.00 Financiën

Geen grote afwijkingen in de baten/lasten (vóór reservemutaties) bij dit product in de begroting 2026.

Geen grote afwijkingen bij de reservemutaties in de begroting 2026.

925.00 Fitte organisatie

De lasten (vóór reservemutaties) worden verhoogd in de begroting 2026 bij dit product met € 180.000. Dit heeft de volgende reden:

Hogere premie voor de WGA-ERD verzekering (€ 120.000 structureel)

In de voorjaarsbrief 2026 is het volgende opgenomen:

Werkgevers kunnen kiezen het WGA-risico bij arbeidsongeschiktheid van een werknemer publiek onder te brengen bij het UWV of het eigen risico zelf te dragen (privaat). Het verschil tussen publiek (via het UWV) en eigen-risicodrager (privaat) is wie de kosten van ziekte en re-integratie draagt en wie het re-integratie-traject beheert. Bij publieke verzekering betaalt de werkgever premie en neemt het UWV de kosten en de regie over. Bij eigen-risicodragerschap draagt de werkgever zelf de kosten en is verantwoordelijk voor de re-integratie.

De gemeente Wageningen is eigen-risicodrager en heeft het individuele WGA-risico privaat verzekerd. Het verzekeringscontract liep af op 31 december 2025 (na de contractlooptijd van drie jaar). Een Europese aanbesteding voor een nieuwe verzekeringsperiode heeft plaatsgevonden in 2025. Op basis van de aanbestedingsresultaten en de kostenvergelijking is een nieuwe verzekeraar gekozen voor de nieuwe contractperiode 2026-2028. De premie voor de nieuwe verzekeringsperiode is aanzienlijk gestegen. De meerkosten ten opzichte van het vorige verzekeringscontract zijn substantieel, maar verklaarbaar en marktconform gezien de ontwikkeling van de loonsom, het (historisch-) verzuim, de WGA-instroom en de landelijke ontwikkelingen. De hogere lasten kunnen we deels dekken uit de hogere bijdrage van de inhouding op het salaris van de medewerkers (zie toelichting op de baten) en deels uit de budgettaire ruimte binnen de begroting. Per saldo is er meerjarig € 120.000 extra budget nodig. De lasten worden opgehoogd met € 157.000. De hogere lasten voor de premie voor de WGA_ERD verzekering kunnen deels worden gedekt door de hogere bijdrage van de inhouding op het salaris van de medewerkers. De baten worden verhoogd met € 37.000.

WKR-eindheffing (€ 60.000 structureel)

In de voorjaarsbrief 2026 is het volgende opgenomen:

Mede door de uitbreiding van bestedingsdoelen van het IKB (Individueel Keuze Budget) valt een aanzienlijk hoger bedrag van de vergoedingen en verstrekkingen aan de werknemers in de vrije ruimte van de Werkkostenregeling (WKR) en wordt het wettelijke forfait (de maximale bestedingen in de vrije ruimte) overschreden. Over het bedrag van de overschrijding van het wettelijke forfait moet 80% loonheffing worden afgedragen. Gevolg is een aanzienlijk hogere afdracht aan de Belastingdienst van de WKR-eindheffing via de aangifte loonheffingen. De verwachting is een structureel hogere afdracht van € 60.000. Hierbij wordt vermeld dat de meeste gemeenten het forfaitbedrag overschrijden en een WKR-eindheffing moeten betalen.

Bij de reservemutaties is sprake van een bijstelling van de stortingen/onttrekkingen in de begroting 2026 op dit product van €0. Dit heeft de volgende reden:

Bij de reservemutaties is geen sprake van een bijstelling van de stortingen/onttrekkingen in de begroting 2026 bij dit product.

926.00 Digitale organisatie

De lasten (vóór reservemutaties) worden verhoogd in de begroting 2026 bij dit product met € 110.000. Dit heeft de volgende reden:

In de voorjaarsbrief is de aanschaf van de ICT-werkplek (hardware en software) voor de nieuwe raad en de rekenkamer aangemeld. Voor het goed kunnen uitvoeren van hun werkzaamheden worden raadsleden ondersteund met digitale voorzieningen. Met het aantreden van de nieuwe gemeenteraad zijn de huidige ICT-werkplekken in het voorjaar van 2026 (april) vernieuwd. Dit is in de voorjaarsbrief 2026 aangemeld voor de jaren vanaf 2027. Voor 2026 zijn er ook middelen nodig die nu bij deze bestuursrapportage worden aangevraagd:

- De benodigde investering voor de aanschaf van de laptops in 2026 bedraagt € 35.000. (de kapitaallasten van € 9.000 vanaf 2027 zijn opgenomen in de voorjaarsbrief 2026;
- Er is een eenmalig implementatiebudget van € 25.000 nodig;
- De structurele lasten voor licenties, emailaccounts en beheer en ondersteuning bedragen voor 2026 € 85.000.

De structurele lasten voor 2027 en verder zijn in de voorjaarsbrief 2026 aangemeld.

Bij de reservemutaties is sprake van een bijstelling van de stortingen/onttrekkingen in de begroting 2026 op dit product van € 0.

Financieel beeld programma 3 Bestuur en organisatie

Exploitatie (x € 1.000)	Begroting 2026 na 1e wijziging	Mutaties Berap Voorjaar 2026	Begroting 2026 na Berap Voorjaar
03 Bestuur en organisatie	82.657	658	83.314
Saldo van baten en lasten	82.657	658	83.314
03 Bestuur en organisatie	210	-	210
Mutaties reserves	210	-	210
Gerealiseerd resultaat	82.867	658	83.524

Samenvatting financiële afwijkingen programma 3 Bestuur en organisatie

Product (x € 1.000)	Exploitatie excl. Reservemutaties	Reservemutaties	Saldo
001.00 Bestuursorganen (Raad)	-	-	-
001.05 Bestuursorganen (B&W)	-	-	-
001.20 Representatie	-	-	-
002.00 Bestuursondersteuning College van B&W	-	-	-
003.00 Burgerzaken	-	-	-
004.00 Baten secretarieleges burgerzaken	-	-	-
005.00 Bestuurlijke samenwerking	-	-	-
006.00 Bestuursondersteuning Raad en Rekenkamer functie	-	-	-
913.00 Beleggingen en overige financiële middelen	-55	-	-55
920.00 Lokale belastingen	-	-	-
921.00 Algemene uitkering	1.582	-	1.582
922.00 Algemene uitgaven en inkomsten	25	-	25
923.00 Bedrijfsvoering	-605	-	-605
924.00 Financiën	-	-	-
925.00 Fitte organisatie	-180	-	-180
926.00 Digitale organisatie	-110	-	-110
Totaal	658	-	658